

ВОЛИНЬ

часопис для Волині.

Ціна 2 карб.

„WOLHYNIEN“
ZEITUNG FÜR WOLHYNIEN
Riwne, Deutsche-Strasse Nr. 89

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
РІВНЕ вул. НІМЕЦЬКА Ч. 89.

Рік II.

Неділя, 5 квітня 1942 р.

Ч. 26 (54).

Христос Воскрес

5 квітня 1942 р.

Щей на світ не благовістив, а вже всюди, де живе Український Народ, поважна музика великодніх дзвонів, зливаючись у величну симфонію з тріумфуючим радісним перемогим співом «Христос Воскрес», нестриманим летом полинула над закривавленою землею, над згарищами міст і містечок і над старенькими, де «староріжжями» хатками «жолоспників».

Радісні й великі слова християнського привітання «Христос Воскрес» у всіх віках були до кінця світу і будуть повні глибокого значення.

Особливо зворушливі вони для всіх нас у цей Великдень 1942 року.

Адже ж рік тому, під ярмом московсько-жидівсько-польської влади, ми пережили сумний Великдень у гіркій самоті, чи доживемо до цьогогорічного Великодня?

Для братів наших на Сході не було вже свят Великодніх, бо вони були витравлені роками панування безбожної влади. Та незнані пуги Господні.

За рік змінилося лице нашої землі. Б переможному поході на Схід Великої Німецької Армії впала люта московсько-жидівська безбожна влада й заясніла для нас справжня, не на папері облудної совєтської конституції писана, релігійна свобода і толеранція прадідівської православної нашої віри.

На широких степах України воскрес для її народу поруганий і розп'ятий більшовиками Христос.

Попадали ідоли і розвіялися чорні духи — демони.

Демони людської злоби, гордині й зарозумілості, що сміли заперечувати саме історичне життя на землі і хресний подвиг Ісуса Христа...

Демони насильства над усім святим душі людської...

Демони злоби і ненависті до всіх наших національних святощів...

Тяжка Голгота перейдена українським народом під ярмом червоної безбожної Москви.

Однозгідно перейдемося ж усією величчю історичного моменту Воскресіння по тяжкій Голготі!

Тоді цей перший Великдень на волі глибоко відчуємо, як світлий промінь після ночі, як вічну надію після зневіри, як пісню перемоги віри й духа над матеріальним світом безбожного комунізму, як наступлення Великодні у житті нашого многострадаального, від віків побожного Українського Народу, як Свято подяки Господеві воскреслому, що після нам Воскресіння.

Та ми були б негідні Воскресіння, коли б обмежились лише до радісного ствердження цього Великого Факту.

Минуле нашого народу дає багато прикладів, що ми на жаль швидко забуваємо, про радісне свято Великодні, про довгі дні «Великого посту» і «Страшний тиждень», які вперто попереджують, щороку Великдень, надаючи йому глибини і спеціального значення.

Воскресіння, не є «випадком», не є задоволенням забаганки, не є навіть гостинцем, подарунком чи не заслуженою ласкою Бога!

Адже ж навіть сам Син Божий мусів довгою працею серед людей, самовідреченням і самопожертвою, здобути людству її собі право на Воскресіння!

Хай сьогоднішні Великодні Дзвони нагадають нам про конечність праці, про конечність самодосконалення і конечність евергійної будови Нового Ладу — Нової Європи.

Пам'ятаймо, що німецький народ прийшов по Версалі довгий хресний шлях і приніс не одну жертву! Пам'ятаймо, що й зараз кращі сини німецького народу поливають гарячою кров'ю шляхи в Майбутнє своє й наше.

Хай цей Великдень, день Воскресіння Христа буде днем, від якого почнем жити новим життям, честі, праці й обов'язку, а Великодні Дзвони хай звучать як сурма, що оповіщає про Нове Завтра, про тверде наше рішення бути кращими під кожним оглядом.

Христос Воскрес!

3 Головної Кватири Фірера

Нові успіхи німецьких частин

Верховне Командування Збройних Сил повідомляє:
31 березня 1942.

В Донецькому басейні заломили нові наступи ворога. Підчас очисної акції на відтинку на схід від Харкова здобуто багато воєнного матеріалу. На середньому відтинку фронту ворог наступав сильними силами на багатьох позиціях. Ті наступи розбилися після завзятих боїв з найтяжчими кривавими втратами для противника. При тому знищено 24 танкери. На багатьох відтинках східного фронту власні наступальні дії принесли дальші успіхи. Авіація бомбардувала з добрим наслідком фабрику літаків у Севастополі та портові споруди на Керченській протоці. Підчас налетів на аеродроми і залізничні споруди совєтські потерпів ворог дошкульні втрати в літаках і всякого рода возах. Бойові літаки бомбардували Мурманську пристань.

В часі від 23 до 30 березня розбито на східному фронті 103 ворожі танкери. Заданий у звідомленні Збройних Сил з 29 і 30 березня ворожий конвой, у морській око-

лиці біля Мурманська, знову заатакували німецькі підводні човни. Вони затопили при вході до заливу Коля 2 тяжко наладовані транспортні кораблі, спільної поємності 11.000 р.б.т. Третій транспортний корабель торпедовано. Треба рахувати, що в наслідок тяжкої морської бурі згинув також і цей корабель. Підчас налету пошкоджено ще один більший торговельний корабель.

На англійському, східному побережжі пошкодили бойові літаки британський торговельний корабель середньої величини. На побережжі Каналу морська артилерія збила 4 британські винишувачі.

Сотник Улефельдт збивши 7 літаків осягнув свою 82 повітряну перемогу.

Підводний човен, під проводом капітана лейтенанта Ельдраса відзначеного дубовим листом до лицарського хреста, не повернувся зі своєї виїзди на ворога. Визначний командант підводного човна і його залога полягли на полі битви.

Сталін кат Європи

УК. РІВНЕ. Рада українського товариства «Просвіта» на Волині вирішила на своєму останньому засіданні таке:

«Сталін в одній зі своїх промов твердив, як про це довідуюсь з преси, що більшовизм немає імперіалістичних цілей і бореться за права народу, в обороні жінок і матерей і т. д. У зв'язку з тим, ми заявляємо таке:

«Просвіта» є культурно-освітньою організацією, в якій об'єднані всі верстви українського населення і в якій як ніде, відзеркалюється правдиво і повно настрої українського населення. Тому рада «Просвіти» стверджує: Більшовизм був для українського населення пеклом, яке знищило його матеріально і морально. Своїми деструктивними планами він охоплював цілий світ, а передовсім Європу. Тільки сліпі не бачили його імперіалістичних намірів і глухі про них не чули. На протязі 23-літнього панування більшовики завдали українському культурному розвитку найтяжчі шкоди, бо вони знищили найбільш цінності, а багатьох визначних представників українського духового світу вбили, заслали або ув'язнили. На мі-

сце справжньої культури завели вони марксистське доктринерство і культурну фразеологію. Представниками тієї псевдокультури були в основному жиди і москалі, які калічили душу народу та поганьбили всі національні цінності. Про «шляхетні» цілі оборонців матері і жінки» найкраще свідчать численні жертви помордованих НКВД українських жінок, матерей і дітей. Українське населення допомагає і всемірно дає допомогати лицарській Німецькій Армії в боротьбі з більшовиками. Воно готове на найбільші жертви, щоб назавжди звільнитись від влади того, хто казав називати себе «батьком народів», а по суті був для народів Советського Союзу найбільшим катом і таким прагнув стати для народів цілої Європи».

Цю заяву підписали Голова «Просвіти» і представники таких установ:

Волинська Церковна Рада, Українське Видавництво «Волинь», Українська Контора Закуп і Збуту, Молодечарський Союз, Жіноча Служба України, Товариство Українських Комбатантів, Товариство «Сільський Господар».

3 Головної Кватири Фірера

Знищення англійського десанту

Верховне Командування Збройних Сил повідомляє:
28 березня 1942 р.

На Керченському півострові на південному відтинку східного фронту відбито слабші ворожі наступи та розвідувальні випадки ворога. Також на середньому і північному відтинках фронту провадив ворог на різних позиціях безуспішні наступи, сильними, підтримуваними силами. Бойові літаки налетали минулої ночі на воєнні споруди в Москві. 27 березня знищено на східному фронті 21 ворожий літак та розбито 35 панцерників.

У Північній Африці під час нічного наступу на околиці Тімімі взято в полон деяке число британських воїнів. Німецькі штурмові літаки налетали на влаштування порту Тобрука і поцілили бомбами ворожий торговельний корабель. В повітряних боях збито три британські літаки.

Підчас дня і ночі продовжувалося повітряні налети на аеродроми острова Мальта, а також на воєнні корабельні та улаштування порту Ля Валетта. На британському південному і східному побережжі бомбардували бойові літаки вдень багато пристаней, пошкоджено два торговельні кораблі.

Як уже подано в спеціальному повідомленні, вночі на 28 березня намагалися англійські морські сили висадити частини в гирлі Льюарі, щоб заволодіти опірною точкою підводних човнів Сент Назер та знищити шлюзи пристані. У вогні німецьких морських батарей, ви-

летів в повітря, заки досягнув свою ціль, наладований вибуховим матеріалом старий американський ніцильник, який повинен був забити шлюзи. Знищено або тяжко пошкоджено морською артилерією масу ворожих швидкопливних і пробойових човнів. Коли вже вдалося ворогові висадити частини на суші, їх підчас намагання опанувати корабельню і здертися до міста, частини всіх військ збройних сил винищили дощенту. Згідно з дотеперішніми повідомленнями знищено один ніцильник 9 швидкопливних і чотири торпедні човни ворога. Крім високих кривавих збитків ворога в наші руки потрапило понад 100 полонених. По тимчасовому бою не пропав ані один воєнний віз. Не заповдіно жадних шкід також на пункті підводних човнів. Коли стало ясно, напали німецькі торпедні човни на сильніше британське з'єднання ніцильників, яке втекло від бою після того, як отримало багато пострілів. Зі слабшого з'єднання британських бомбардувальників, які минулої ночі налетали на Північно-німецький залив і зайняли голландське побережжя, нічні винищувачі і протилежська артилерія збили п'ять літаків. Винищувачі летіли окремих британських летунів спрямувалися в околиці побережжя Східного моря і в Південну Німеччину.

Криваві втрати ворога

Верховне Командування Збройних Сил повідомляє:
29 березня 1942 р.

На півострові Керч німецькі бойові літаки розбили ворожі зосередження панцерників. Під час налетів на околиці пристані Новоросійськ поцілено два торговельні кораблі і залізничні споруди. В Донецькому басейні німецькі і румунські частини відбили на окремих позиціях сильні ворожі наступи.

На різних відтинках решти східного фронту продовжував противник безуспішні наступи. В завзятих оборонних боях ворогові нанесено знову високі криваві втрати. В морській околиці північного острівка пошкодила авіація ударом бомби ніцильник і чотири торговельні кораблі з одного сильно забезпеченого конвою. Бомбардувано вдень і вночі Мурманську пристань.

У Північній Африці обабічна діяльність розвідувальних ча-

стин. Успішні налети були спрямовані проти укріплень і пристані Тобрука, а також проти британських кольтон вантажних возів і патрових таворів. На Мальті бомбардувано передовсім державну корабельню в Ля Валетта.

На побережжі Каналу німецькі винищувачі збили сім винищувачів з ворожого з'єднання. На захід від Сент Назер затопили бойові літаки під час дня з глибокого налету британський швидкопливний човен.

Минулої ночі налетіли британські бомбардувальники на деякі місцевості Північного німецького побережжя, передовсім на місто Любек. Цивільне населення потерпіло деякі втрати. Нічні винищувачі, протилежська і морська артилерія збили 12 нападаючих бомбардувальників.

Бомбардувано Москву
Затоплено 110.000 р.б.т.Верховне Командування Збройних Сил повідомляє:
30 березня 1942

В Донецькому басейні на схід від Харкова відбито у завзятих боях сильні наступи ворога і знищено при тому 9 панцерників. Також на решті східного фронту в тяжких боях при зростаючому знов морозі розбито ворожі наступи з великими втратами для противника. Артилерія війська обстрілювала з добрим наслідком важливі воєнні об'єкти в Ленінграді і Кронштадті. Запам'ятовано експлозії і довготривалі пожежі. Сили фінської авіації знищили на Карельському фронті 28 березня багато ворожих колон і збили в повітряних боях 27 советських літаків.

Минулої ночі скинули німецькі бойові літаки бомби найтяжчого калібру на військові об'єкти в центрі Москви далі на горішній Волзі і на схід від Болгоє, влучні попадання бомб спричинили між ін. великі пожежі у фабриках зброї. Німецькі підводні човни застопили, як це вже подано в спеціальному повідомленні, у північному Атлантиці і перед американським побережжям 16 ворожих торговельних кораблів в 110.000 р.б.т., в тому вісім великих кораблів - чистери в 73.900 р.б.т.

Німецькі ніцильники заатакували ворожий конвой, який плів до Мурманська і який був

згідно повідомлення Верховного Командування Збройних Сил 29 березня вже об'єктом повітряних налетів. Вони затопили артилерійськими стрільнями і торпедами, великий транспортівець в 10.000 р.б.т., який з навантаженням панцерної зброї і амуніції відбував подорож з Нью-Йорку. Тих членів залоги цього пароплава які залишилися при житті, а також членів залоги іншого затопленого летунством пароплава взято на борт. Коли стало ясно, прийшло до морського бою з численно переважними забезпечувальними силами, що склалися з крейсерів і ніцильників. Поцілено торпедою британський крейсер класу, в якій кораблі називаються по містам, але ділення торпеди не можна було запам'ятати підчас снігові. В тяжкому бою пропав один німецький ніцильник. Велику частину залоги врятували інші німецькі ніцильники. Після того вони відбили в артилерійському бою ворожу групу ніцильників.

В Північній Африці обабічна діяльність частин збройних. Перед французьким західним побережжям один бойовий літак затопив 28 березня ще один британський швидкопливний човен.

Японське посольство при Ватикані

ДНБ. Токіо.
Посла у Вітті, Кен Гарада, іменовано японським послом при Ватикані. Японським послом у Вітті іменовано Таканобу Мітани, дотеперішнього посла в Берні.

Ацад у Кріпса

ДНБ. Амстердам.
Британська служба звідомила з Дельгі, що Кріпс мав довшу розмову з Ацадом президентом паніндійського Конгресу. По конференції мав Ацад дуже поважний і зажурений вигляд. Ацад мав скликати на 29 березня виконавчий відділ паніндійського Конгресу, щоб переглянути дані Кріпсом проєкти.

Що обіцяє Кріпс англійцям

ДНБ. Стокгольм.
«Афтонбладет» повідомляє з Вашингтону, що там вірять, що Вашингтон вимагається у переговори між Кріпсом і індіанцями.

З добре поінформованих кол в Делі відомо, що пропозиція Кріпса охоплює такі пункти: Індія одержить так скоро, як це тільки буде можливе після війни, повний домінільний статут. Кріпс акцентує індійське домагання, що до скликання конститууючих зборів, які повинні зробити конституцію для Індії як доміні. Пропозицію Сапра, згідно якої вся сила Індії повинна бути передана членам індійської виконавчої ради, Кріпс акцентує за раз після того, як порадиться з своїми дорадниками.

Новий договір між ЗДА та Соведами

ДНБ. Стокгольм.
Президент Рузвельт повідомив Сталіна, що він готовий заключити новий договір про виступку постачання для Советського Союзу, коли вигасне попередній договір з червня. Як говориться у повідомленні «Ройтера», теперішнє постачання для Советського Союзу не приходить «впор по плану», але тепер рахують на те, що ме вважаючи на брак кораблів, будуть пороблені всі заходи, щоб прискорити те постачання.

Ділова нарада європейської спілки письменників

ДНБ. Ваймар.
Під головуванням відомого німецького поета Ганса Каросси почалася в четвер у історичному ваймарському готелі «Елефант» ділова нарада європейської спілки письменників. Представники 15 країв коротко повідомили про працю спілки у своїх краях.

Виключення жидів з театрів і фільмів в Італії

ДНБ. Рим.
Сенатська комісія для народної культури в присутності міністра народної культури Раволіні прийняла м. ін. проект закону про виключення жидів з театру і фільму.

Харчове положення в Англії

ДНБ. Женева.
Князь Норфолк і секретар у міністерстві рільництва заявили у промові на зборах фермерів у Горсгем, на яких було присутніх 1530 осіб, що «Ситуація з виживанням в Англії є поважніша чим колинебудь досі. Це щира правда».

Затемнення в Нью-Йорку

ДНБ. Мадрид.
Місто світла Нью-Йорк, яке було дотепер далеко видне вночі, що було гордістю американців, минулої ночі вперше затемнено. Однак з Нью-Йорку повідомляють, що в якомусь місцяному світлі запам'ятовано дуже виразно контури хмародерів. В самому місті запам'ятовано велику нервовість. По великих

успіхах німецьких підводних човнів населення боїться есентуальних налетів. Це затривоження ще в наслідок зарядження влади, яка наказала опорожнити всі музеї, бібліотеки та інші приміщення з вартісними речами та вивезти твори мистецтва в середину краю.

«Дейлі Мірор» пише: «Положення на східному фронті критичне»

ДНБ. Букарешт.
Радіовислання в Анкарі передало статтю лондонського «Дейлі Мірор», в якій між ін. пишеться:
«Положення советів на східному фронті критичне і ко нечче їм допомогти. Довгий зимовий похід дорого обійшовся советам і у відношенні до людей і матеріалу».

Турецько-болгарський господарський договір

ДНБ. Анкара.
Недавно підписаний турецько-болгарський господарський договір прийнято в політичних колах з великим задоволенням.

У Швеції сконфісковано 10 комуністичних часописів

ДНБ. Стокгольм.
Міністер справедливості вважав за необхідне рішуче виступити проти комуністичної преси. За спільний передрук одної статті сконфісковано 10 часописів.
3 Далекого Сходу
Марш японців на столицю Нової ГвінеїДНБ. Стокгольм.
Як повідомляє британська відомостева служба, японські частини йдуть походом на Порт Моресбі, столицю Нової Гвінеї. Японці посуваються у віддалі 200 миль (англійських) від Моресбі зі своєї бази Ляе. За останніми повідомленнями, до сучасних з австралійськими частини ще не дійшло.

Всі важні бази на Суматрі в японських руках

ДНБ. Токіо.
Як повідомляє фронтовий кореспондент «Токіо Асагі Шімбун», операції на Суматрі настільки менш-більш закінчилися, що після зайняття важливого міста Паданг на середині західного побережжя, всі важливі бази цього великого острова в японських руках. Часові пригоди, що японські операції на Суматрі почалися десантом парашутистів коло Палембангу та вказує на велике стратегічне значення, яке в нових діях на Індійському океані припадає саме Суматрі.

Партизанські бої в околиці Шанхаю закінчені

ДНБ. Шанхай.
Як повідомляє головна квартира японських збройних сил, китайсько-комуністичних частин в околиці Шанхаю треба вважати знищеними. Партизани втратили 3.800 убитих та 1.200 полонених. Окрім цього експедиційний корпус здобув 53 кулемети та понад 1.000 крісів.

Бої між англійськими й індійськими частинами

ДНБ. Банкок.
Як повідомляє радіо Дельгі, в цілій Індії розійшлися чутки, що між індійськими частинами прийшло до боїв в Індії і Цейлоні. Дельгійське радіо додає, що йде лише про окремі випадки бійок. Британське керівництво Індії перестерігає перед поширенням цих чуток, які ворог може використати.

ОГЛЯД ПРЕСИ

Що діється в Москві

«Дас Райх» з дня 15 березня приніс цікаву інформаційну статтю, написану Гергардом Вайсе про положення за советським фронтом.

З московської преси не можна винести жадного образу про правдиве внутрішнє положення в Советському Союзі. Журналісти перебувають у стра-

них кліщах цензури. Всі воєнні повідомлення та розважання над загальним положенням є там дуже специфічно сформульовані. Кожен там може відчувати тенденцію брехні та скритості, щодо правдивого положення в Соведах. В дійсності виглядає воно однак далеко інакше!

Жінки, оборонні вали, барикади

Москва лежить ще досить далеко від фронту, але настрої там в повні воєнні. В передмістях жінки різного віку, мов мурми закручені хустками працюють день і ніч при сипанні оборонних валів. Багато з них з огляду на брак одягу, взуття, рукавиць, мусять працювати в холоді і в голоді. Понад силу мусять вони зносити дерев'яні каміння і будувати барикади. Деякі з них відбувають цю працю за кару, а деякі «добровільно». При колючих робітничих стоять узброєні пости. Поміж ними можна бачити де-не-де красноармійський або ГПУ уніформ. Решта стоїть в цивіль. Від часу до часу пересовується з фронту поїзд-кур'єр з обертим верхом або з перестріленими стінами у вагонах. Дуже рідко можна бачити тут авто, хіба чорну лімузину губернатора Москви, Сергія Тарасова. Хоч і Сталін перебуває і надалі в Москві, то все ж таки Москва вже не

стололице Советів. Це є лишень етапова централь та головна квартира середнього відтинку фронту.

На вулицях міста помічається нервовий рух населення. Всяке спізнєння є трактоване як саботаж. Хоч в жовті десятих тисяч всяких спеціалістів, жінок і дітей з Москви евакуйовано, всеж таки Москва є переповнена людьми.

Перед чужинцями готелями маси прошаків. Всякі ресторани є позамикані. Але всеж таки в деяких ресторанах відбуваються інструкційні воєнні години. Перед кіосками у вечірні години трубі коломи мішан, щоб закупити останні газети, що приносять найновіші вісті з фронту. Вступ на ті околиці, де бомби німецького летунства наробили багато шкоди є заборонений. Найбільші шкоди бомбардувальних дій знаходиться в індустріальних околицях міста. Дуже знищені фабрики літаків та бронемашин.

Балет і машинні пістолі

В Москві підсилено значно кадри ГПУ. Нові комісари керують спеціальним вишколом та працюють над оборонними діями. Підсилено також піпцілівські ради, узброєно їх, та дано їм величезні уповноваження. Англійський журналіст Небелі пише в одному звітному про одне балетне представлення: «Балет виглядав, як коліс в часах Романових. Підчас пе-

рерви зауважив в уніформі, які при своєму бої мали машинні пістолі — візір 38.

Поміж год. 12 вночі й о 6 ранку, ходити цивільним особам без спеціальних паперів по вулицях, суворо заборонено. Кого зустріне на вулиці — зразу віддають його під воєнний суд. Всі провокатори, шпioni та ворожі агенти будуть місця розстріляні.

Ані слова про їжу

Англійські кореспонденти пишуть, що нічого дивного, що в Москві нема чого їсти. Москва, мовляв, була інтернаціональним осередком, де взагалі з їжею було добре. Однак ця справа виглядає цілком інакше. Зі стратою всіх советських важливіх залізничних пунктів на-

ступила в Москву страшна постачальна-харчева криза.

Цивільне населення абсолютно позбавлене нормального харчу. Вся їжа, що доставляється до Москви, видається виключно армії і ГПУ.

Про брак їжі в Москві преса цілком нічого й не згадує ані словом.

Подробиці британської спроби висадки військ

ДНБ. Берлін.

До розгону британської спроби висадити війська в Сент Назер, Верховне Командування подає такі подробиці: 28.3 зраз по півночі численними хвилями налетіли ворожі літаки на околиці Сент Назер і скинули декілька бомб. Ці налети мали відвернути увагу прибережної охорони. Тоді, як артилерія збивала ще летунів, легкі британські морські сили намагалися вдертися до гирла Льюарі, але морські батареї їх відікрили і взяли під обстріл. Ворог виправдовував план на зразок дії Перліге зі світової війни, що був спрямований проти опірного пункту німецьких підводних човнів. Хід подій відбувався з великою швидкістю. Тоді як швидкопливний і ударний човни поспішали на різні пункти побережжя, один ніцильник взяв курс на шлюзи. Батареї морської флотії відікрили вогонь. Незабаром ніцильник з несамоовито експлозів вилетів у повітря, заки встиг досягнути шлюз. По його румовищах стверджено, що йшло тут про старий американський ніцильник, який одержала британська флотія в наслідок вимини за морські бази. Корабель висладо до бою, навантаживши його розривним матеріалом. У вогні прибережних батарей знищено майже од-

ночасно на різних позиціях за токи торпедні, швидкопливні і пробойові човни. З уваги на масові вкладки військ, вдалося ворогові висадити з деяких човнів частину на сушу. Але їх негайно розбито в наступак, де брали участь з'єднання всіх родів зброї, і вони почали відтати, малими групами до недалеких домів, бо їм відтато одночасно відворот, де вони зазменні частинно піддалися. Незабаром у місті і в пристані знову запанувала тиша і спокій. Всі наступи відбиті і висаджені ворожі частини винищені. Переслідуючи ворога, що плів з кількома одиницями зустріли німецькі підводні човни перед гирлом Льюарі у світлі дня на переважає силами з'єднання британських ніцильників, яке ворог там залишив на сторожі. Розпочався бій, у якому п'ятьма торпедами поцілено ворога. Над морем пролунали п'ять могутніх детонацій. Від експлозій повстав ліс густого диму, з якого скористала решта з'єднання і під його заслоною кинулась тікати. Підчас, коли відбувався морський бій, інший торпедний човен відкрив втікаючи з гирла Льюарі швидкопливний човен типу моторової канонірки, взяв його під обстріл потім переплів повз пошкоджений човен і здобув 25 полонених.

Київ—місто парків і квітів

УК. КИЇВ. З початком весни починають тут упорядковувати й озеленювати парки й садики. В самому місті є 50 парків, скверів і садків. Колишній Пушкінський парк займає площу 24 гектарів. Кунецький

парк — 12 га, Володимирська гора — 9, парк імені Шевченка — 5 га. Крім цього біля Києва є 5 окремих господарств, де вирощують овочеві дерева, килимові квіти та декоративні рослини.

ВЕСНА ХЛІБОРОБА

Радісний привіт несеться сьогодні по Україні.

По 23 роках большевицького поневолення вільно святкує український народ велике свято весни, що одвічно було одним з найбільших наших свят.

Ще в передхристиянські часи це свято дуже урочисто відзначав наш народ. Це було свято відродження після довгого зимового сну природи. Це був початок нового хліборобського року. З ним завжди зв'язували надії на новий, добрий врожай. А добрий врожай — це не добробут на цілий рік, але до нового врожаю.

І виходив хлібороб в поле, складав молитву Богові й просив благословення на свою працю, просив доброго врожаю.

І так було споконвіку, але до 1920 р., коли переможена дикою Москвою, упала Українська Держава. Заборонила жидівсько-московська комуна молитися українському народові. Заборонила святкувати одвічне наше хліборобське свято Весни.

І мусів коритися український народ. Назовні невидно було свято: свято зосталося в душі й серці українського народу. Зісталося незрушним, зісталося надією на крапку майбутності. Як незрушним в середині залишився цілий уклад життя, особливо селянського. Незрушеною залишилась традиція, звичаї та мова наша.

Всі зусилля окупантів звелися нанівець. Нічого не далось їм знищити. Упали тільки окремі люди, упало їх багато, тих, хто хоронив все що було українське, а в тому бажанні мати клаптик своєї власної землі.

Однак прийшов час розплати. З Заходу рушили залізні полки. В дубину пішла комуна з більшими і меншими сталінами. А недобитки їх, з наших же, що лишилися ще на місцях, почують як після довгої недуги.

Очунав же і наш хлібороб після ненастанних большевицьких ударів, що сипалися на нього за його любов і прив'язаність до його землі.

Ні один народ у світі не витримав би того, що переніс український хлібороб. Наш хлі-

бороб переніс усі знущання і переслідування і залишився тим, чим був одвічно.

Прийшло воскресення. Упав колгоспний лад! Він мусів упасти. З большевизмом він і зник. Бо нема вже сили в світі, яка б відродила большевизм і нема сили, яка б знову насадила в Україні.

Большевизм, як хвороба увійшов у тіло українського народу. Але тіло побороло ту хворобу і стало цілком стійке проти неї. А тому ця проклята хвороба не прицепиться поновно.

Новий земельний лад, що його оголошено тепер, іде на зміну колгоспного ладу. Новий земельний лад несе привернення в остаточному одноосібної земельної власності. Український хлібороб знов встане правовитим господарем на своїй землі. Знов виїде він на свою ниву і засіє її добрим зерном. Знов повно буде в нього худоби, а запаси будуть ломити комори.

Справді, веселе й незалежне життя йде в наше село. Але його може зродити рівнож сам вільний селянин, своїми руками. Той видавний праці очікує від селянина український народ, а з ним нетерпеливо очікує наслідків праці нашого господаря й Західна Європа, яка з давня була призначена доставати продукти сільського господарства з України й з тугою за ними дивиться.

Тому на українське селянство лягла тепер майже ціла відповідальність за добро української справи. Бо чи не найбільше українська справа сьогодні залежна від добрих наслідків господарювання наших селян, в цьому все, навіть праця. Недаром ж і перше вільне свято весни сполучилося з першими вільними кроками селян в господарюванні після большевицького примусу.

Селянин наш не раз докочував чудес на землі. Він доконає їх і тепер та приведе до воскресення українського хліборобства.

З святом Воскресення, з Святом Весни, Український Хлібороб — Христос Воскрес!

Є. Архипенко.

ПОШТА В УКРАЇНІ

Довідаємось, що у Києві буде відкрито незабаром до загального вжитку єдину на Україні сітку автоматичного телефону. Через воєнні дії це скомпліковане улаштування, що мало понад 40 тисяч включень, було цілковито знищено. Зрештою, тимчасово треба залишитися при ручному обслуговуванні «пашна з уряду» яка вже давно вимерла в Великонімечині

і яка воскресла в Україні, буде ще деякий час далі урядувати. Пошта України має сьогодні у своєму службовому засягу до 50 урядів. Але вже в найближчих тижнях це число значно збільшиться. Можна буде обслуговувати також малі місцевості, які обслуговуватимуть поштою передовсім місцеве населення. (УК).

ВІД БАЛКАНУ ДО ПІВДЕННО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ

(Від власного кореспондента з Берліна)

Південно-Східна Європа неширше і вірніше поняття Балкану. Не любила цього вислову поверсальська Європа. Краще їй було вести дійсно «Балканську» політику, звернену проти Болгарії, Мадярщини, старих союзників Німеччини з світової війни. До цього служила чужою державною системою французьких союзів. Основана в році 1921 Мала Антанта, зложена з Чехословаччини, Румунії та Югославії, оточувала залізним кільцем Мадярщину. Другий засіб тої політики творила балканська Антанта. Повстала вона на початку лютого 1934 року в складі чотирьох держав: Румунії, Югославії, Туреччини та Греції. Начальним кличем балканської антанти було вдергання. Перша точка того договору говорила про гарантію тодішніх кордонів союзників. Ця постанова спрямована була, в першу чергу, проти центральної держави на Балкані — Болгарії, яка якраз в основу своєї повноцінної закордонної політики поклала домагання ревізії кордонів. Мала Антанта дотримала до початку 1939 року і перестала існувати з хвилиною коли чеський президент Гаха звернувся до Берліна з проханням перебрати охорону над Чеською державою. Таким чином вилетіла головна ланка Малої Антанти і цей політичний твір покінчив своє життя. Другий знаряд балканської політики західних держав — балканська Антанта покінчила своє існування шойно підчас теперішньої війни.

Згадані дві системи, як теж міжнародна комісія для справ Дунаю, різні договори між поодинокими заінтересованими в тих проблемах державами і факти торговельного характеру, забезпечували західним великодержавам політичні впливи в балканських країнах та підчас теперішньої війни мали довести до створення великого балканського фронту, зверненого проти держав осі. Так однак не сталося. Тільки Греція і Югославія дали підвези англіцям і мусили за те дорого заплатити. Майстерно збудований після Версаль «власний» політичний твір зі штучною назвою Югославії на ділі поліційна держава на 5 з половиною мільйонів сербів, які хотіли панувати над більш, як вісім мільйонами двох інших народів: хорватського і словенського, скоро розлетівся. Німецький похід на Балкан приніс програну Греції та розбив сербський сон про спільноту трьох народів, (очевидно під сербсь-

ким проводом) в кордонах Югославії. На румовищах цієї держави виросла довгождана свобода Хорватів.

Великі зміни зайшли також і в інших державах південно-східної Європи. Почалося з Румунії. 26 червня на домагання Советів мусила Румунія залишити Бесарабію і Буковину. Після програної Франції тодішній уряд Короля Карла, почав шукати шляхів порозуміння з державами осі. В тім же часі одначе Болгарія і Мадярщина заявили свої претензії до Добруджі і Семигороду. На основі румунсько-болгарського договору в Крайовій дня 21 серпня 1940 року повернулася в кордони Болгарії болгарська земля, південна Добруджа. В дев'ять днів згодом віддала Румунія Мадярщині частину Семигороду. Це привело до абдикування короля Карла та до створення сильного авторитарного уряду ген. Антонеску.

Всі ті події спричинилися до зросту значення Болгарії. Той героїчний народ вперто і невсипучо працює та розумною політикою добув собі сьогоднішню головну позицію південно-східної Європи. В основу закордонної болгарської політики лягли ближчі взаємини з державами осі, які довели до приступлення Болгарії до пакту трьох. Побіч Болгарії на південному сході є Туреччина, яка вдержує зі всіма добросусідськими взаєминами та придержується строгої нейтральності.

Війна проти большевицької Москви стала для народів південно-східної Європи епохальною подією. З перших днів походу на схід ідуть разом з німцями хорвати, румуни, словаки та мадари. Болгарія позувала відвічної московської загрози. Туреччина побачила яскраву мету «протурецької» політики червоної Москви, яка змагала до загарбання Дарданелів.

Впали старі правди, а разом з ними старі поверсальські кордони. Держави південно-східної Європи тобто країни зв'язані з Дунаєм, Чорним морем, країни положені над Егейським морем та Босфором, обновлюють своє життя, намагаються знайти справжнє обличчя. І слід признати, що та сьогоднішня південно-східна Європа, яка нараховує 12 народів і 77 мільйонів людей, більш упорядкована від вчорашнього Балкану. БОГОС.

УКРАЇНСЬКІ ВЛАДИКИ В КИЄВІ

День 12 березня ц. р. був для православного населення Києва днем великої радості і свята. Цього дня до Києва прибули української православної Владики Просвіщенний ніканор єпископ Чигринський і Преосвящений Ігор, Єпископ Уманський. Важко зілострувати в короткому зведенні безмежну радість українського населення, що нетерпеливо чекало приїзду своїх рідних українських єпископів.

Відомість про приїзд Владики бліскавкою облетіла княжий город аж до найдаліших периферій. Хоч наші Владики були перевтомлені подорожжю, одначе уділяли збірних авдієній і благословення князям, які з сльозами в очах проявляли свою радість з приводу того що українська людність побачила на своїй землі Єрархів безмежно відданих справі Української Православної Автокефальної Церкви і свого рідного народу. Згідно з уложеною програмою перше Архиєрейське Богослуження відбулося в неділю 15 березня 1942 року в Андріївському Соборі.

Після божественної Літургії,

при великому здвигу віруючих, відслужили Українські Владики урочисту панахиду за спокій душі Великого Кобзаря України, Тараса Шевченка. Перед панахидою Достойні Єрархи виголосили до присутніх проповіді присвячені життю і творчості нашого національного Пророка, підкреслюючи, що лише сьогодні Український народ, визволений Німецькою Збройною Силою з кайданів большевизму, може вільно у відроджуваних святинях, без жодних перешкод і знущань, вознести разом з прибулими до Києва Архипастирами свої молитви до Престолу Всевишнього. Після Богослужень та уділювання Архипастирського Благословення, від'їхали наші Владики до Митрополичої Палати, при Катедральному Соборі Святої Софії.

Здвиг народу оточивши автохину, якою від'їжджали Преосвященні Єпископи, продаючи зі сльозами в очах своїх рідних Архипастирів та бажаючи їм великих успіхів у праці, на церковній ниві дорожчої нашої Батьківщини.

Протоєрей

Михайло Тарнавський

НОВОВІДКРИТІ ЖЕРТВИ НКВД В СТАНИСЛАВОВІ

Дня 18-го березня 1942 р. в товаристві представників Українського Комітету стали ми на в'язничному подвір'ї і вузьким входом в мурі віддалися до малого в'язничного саду, щоб на свої очі побачити нову братню могилу тих, які своїми кістками простелили для нас шлях у краще майбутнє.

Підходячи ближче, вже далека відчували ми сильно воноче повітря, а коли затрималися, тоді під нашими ногами розкрилися глибокі моги хати, в яких сільські хлопці з ризиками в руках копали попіл молодими овочевими деревами, що здоровезно розростаються на дії кістками і кров'ю зрошеної землі.

День який був теплий, сонячний... Під ногами було повно болота. Ховзаючись по мокрій сирій землі, наблизилися ми до цього місця, де під нашими ногами, недалеко мурі, у стіп коріння молодих дерев, скидані на купу лежали вони... Ні, це вже не були люди, а купа лахміття, пошипана вапном, щоб запобігти дальшому розкладу та інфекції.

Серед того лахміття білили людські чашки... Там десь у напівзнищеному побитій виділа нога... І знову нагі кості, по-

в'язані впад руки і щось таке, що вже не можна було назвати людським тілом — ось картина, яку ми бачили, ось на чому держався советсько-московський режим — диктатура пролетаріату.

А над цим усім тінь ГПУ, тінь НКВД... яке на людських кістках і трупах будувало «рай на землі»!

Тому, щоб ще раз запротестувати проти всього, що звється большевизм, що звється Москва, українці з цілої Станіславської округи дістали на руки Українського Окружного Комітету дозвіл вшанувати в родині пам'яті полягалих, як героїв, що лягли у нерівній боротьбі.

Іх похорон 100... А може й більше! Дехто каже, що похорон 200, але годі це ствердити, годі всю землю перерити, бо праця важка, головне тепер, коли немає морозу і тіла розкладаються. Тому велике признання належить тим нашим молодим сільським хлопцям-українцям, що ставились одразу на приказ Українського Окружного Комітету, щоб виконати свій патріотичний обов'язок і віддати останню прислугу своїм рідним замученим братам.

В. П.

Що я бачив у Софійському Соборі

Чим більш зближалось наше авто до Золотоверхого Києва, серця нашої Батьківщини, тим сильніше билось серце у моїх грудях, бо кожний поворот колеса сповідає мене, що ось-ось побачу свідка слави дідів і прадідів, ставших князів і гетьманів Матері — України — Храм Премудрості Божої, — Софійський Собор. Вечоріло, коли з вікон митрополичої палати, я спрямував перший погляд на святі стіни старовинного храму, що носить на собі сліди варварського володіння новочасних Вандалів. Злочинними руками покрили вони золотом сяючі бані темно-червоною фарбою. Величю споглядають із своїх верхів хрести Софії та промовляють в пошумі весняного вітру до кожного сина України: «Десятиліття перетривали ми на цій Голгофі, щоб до історії християнства і нашого народу вписати ще одну правду, що терпіння і кров дають у своїйому результаті Воскресення і Життя». І немає на світі українця, що будучи принагідно біля Софії, не зближив би уст своїх до холодних стін цієї майже тисячолітньої святині. З задуми біля старовинних стін цих релігійних та національних святотців нашого народу — прокинувся я на годин кроків софійського дзвона. Це старий дід, що вір-

ність записав св. Софії. Навіть тоді, коли большевицький вандалізм замінив цю святиню в музей, він випросив собі із сльозами в очах «стерегти Софію».

І дідавсь софійський дзвонар хвилини, коли софійські дзвони співають урочисту пісню перемоги над жидо-комунізмом.

З невимовним петиізмом вступив я в храм св. Софії. Дух, що панує у цій святині, наказує відвідувачеві забути про ХХІІІ, та переносити людину в часи Ярослава Мудрого. І хоч розбійницька рука большевицького спрофанувала своїми «науковими дослідками» цей храм, то я цього не помічав, бо на місці, де жидо-комунізм сплюгав святий Софійський Собор, я бачив у своїй уяві тисячі людей, що молилися перед віками в цьому храмі, повному національних святотців.

Нутро Софійського Собору, а головне бічних нав і коридорів тоне у півсмерку. Що заняло мою цікавість та наповнило мою душу молитовним настроєм, то це була вітарна частина святині. Чудово різьбленої роботи іконостас з 1747 р. промовив до мене глибокою старовиною. Царських воріт сьогодні немає, немає також головного престолу, на місці якого спочиває на розкопаній долівці велика мармурова пли-

та білого кольору. Піднявши погляд на склепіння, над вітарною частиною храму побачив я мозаїчну постать Богоматері. Цей запрестольний образ, що носить назву «Нерушимої стіни», представляє Діву Марію в молитовній поставі, з руками піднесеними до неба. На Ній блакитна одежа підпоясана червоним поясом, а на голові та плечі накинута намитка золотистої барви. У підніжжі цієї Богоматері видно образ Тайної Вечері, рівнож з мозаїки. Над образом Богоматері знаходиться напис у грецькій мові. Мені вдалось відчитати тільки такі слова: «Поможе їй Бог вдені і вночі».

Одною з найкращих мозаїк — це образ, що представляє Благословення з грецьким написом: «Радуйся Благодатна, Господь з Тобою». Крім цих мозаїчних образів, є ще дуже багато мозаїчних картин з біблійної історії обох заповітів.

Треба зауважити, що там де не видно мозаїк, прикрашають стіни фрески, цебто стінні малюнки. Ці фрески складають собою більше як шістьсот окремих фігур, що представляють, як я вище згадав, сцени з біблійної історії, та немов з доповненням мозаїчних образів. Іду в півсмерку крутими ступенями на хори; звертають на себе увагу картини другого роду.

Тут видно вже не образи, а якісь життєві сцени, як наприклад картини, що представляють акробатів, музикантів, птахів,

князя, що сидить на престолі і т. д. Довго думали вчені над тим, чим пояснити значення цих картин. Одні з учених були тієї думки, що ці картини представляють сцени з життя Київських князів, та мій провідник — старий дзвонар пояснив мені, що найновіші досліді дійшли до переконання, що ці картини представляють сцени з життя візантійських імператорів. Серед найгарніших фресків звертає на себе фреска з XI століття, що представляє родину Ярослава Мудрого та фреска з XII ст. на стіні колишньої старинної т. зв. Хрестильні, що представляє сцену хрещення Спасителя в Йордані. В одній із нав глянув на мене суворо св. Апостол Павло. Я аж здригнувся на цей погляд, бо вигляд і постава постаті цього апостола народів є надзвичайно вдало намальована, до того ступня, що маєть враження, що це не малювало, а дійсна постать. Треба зазначити, що фреска цей погляд на стіні цього храму в XI столітті.

В кількох місцях з-під відкритої большевицької долівки виглядають рештки мозаїчної долівки. Збереглися в цьому храмі ще і частки «Десятиної» церкви, в котрій, як відомо моливсь св. Рівноапостольний князь Володимир Великий та на удержання котрої жертвував десятку частину всіх своїх прибутків. З головної бані споглядає зобраза Христос в окруженні ангелів, рівнож виконаний з мозаїки. В західній ча-

стині Софійського Собору збереглися ще т. зв. «Західні ворота» виконані з міді у стилі бароко наприкінці XVII століття. Тут же недалеко лежать на долівці стовпи мармурової колони портика Софії.

Щоб дістатися на хори, треба пройти немов гірською серпентиною по крутих ступенях, покритих в другій половині XIX століття залізними плитами. Майбутньому оглядачеві Софії не раджу мандрувати самостійно на хори, як то мені трапилось. Щастя, що провідник, виходячи з іншими священниками з Софії та замикаючи на величезний ключ двері помітив, що «десь подівся батюшка». Помітивши «згубу» врятував мене від примусового оглядання Софійського старовини самітню, коли почало вже вечорити.

На другий день вранці ще Софійський сторож не думав і вставати, як я проходжувавсь уже біля головних дверей храму. Сердеча сторож мав клопіт зі мною, бо мусів терпеливо ждати, поки я вийду з підземелля, де містяться гробниці Київських митрополитів. Шойно тоді, коли налякав мене, що покійники затагнули мене у свій саркофаг, я вийшов на денне світло та пішов в одну з півничних нав, де є мармурова гробниця Ярослава Мудрого. Цю гробницю виконано в VII столітті і важить вона 6—7 тон.

З гробниці цієї виняла вандальська большевицька рука тліні останки Ярослава Муд-

рого з метою виконання на них «дослідів». Сьогодні знаходяться вони в одній з шаф «Софійського музею» цебто в одній з ризниць св. Софії. Крім останків Ярослава знаходяться в тій самій ризниці ще й інші частини костей з жіночого кістяка; це останки мабуть когось з членів сім'ї Ярослава Мудрого. Останки ці будуть в найближчому часі зложені в відправу урочистої панахиди у Ярославої гробниці. В західній частині Софійського Собору зберігаються ще дві гробниці, в котрих спочивали колись, як гадають археологи, Велика Княгиня Ольга і св. Рівноапостольний Володимир Великий. В тій ризниці, де зберігаються останки костей Ярослава, можна помітити на долівці малі цматочки священничого одягу, архиєрейських риз і т. п. Це вислід роботи жидів, що були заняті в «Софійському музеї» в характері службовців. Вони здирали з літургійних одягів дорожніні окраси та уживали їх для торгівлі, а оксамітні ризи перешивали на свою одежу. До такого вандалізму доходив жидо-комунізм в часі кривавого панування на наших землях. Сьогодні численню відвідує людність України прагнущу нашу релігійну і національну святиню з глибокою пошаною і любов'ю до своєї Батьківщини і віри наших прадідів.

Протоєрей

Мих. Тарнавський

Київ, березень 1942 р.

ПАВЛО ЗАЙЦЕВ

МИКОЛА ЗЕРОВ

Цими днями розгорнув я ча-сопис і в очі кинувся заголовок «Доля Українських письмен-ників». За кілька секунд у мене в очах потемніло... «Отак померли: Микола Зеров і Па-вло Филиппович. До останніх часів перебували вони на за-сланні коло Медяної Гути за Петербургом»...

За двадцять два роки, про-ведених мною на еміграції, я ніколи не переставав мріяти про те, щоб колись і ще раз побачитися з Зеровим, своїм дорогим другом... і літератур-ним хрещеником. Серед моїх життєвих зустрічей найцікавіше із Зеровим було найцікавіше за годину ми були вже такі близькі один одному, що, зда-валося, зналися вже з дитин-ства. Мене просто приголом-шила всебічна талановитість цієї духово яскравої людини, уст якої каскадом били дотеп-ні мудрі спостереження, лако-нічно-суворі характеристики і кучеряво-барокові описи ціка-вих подій і фактів... «Живе срібло!» — сказав я, дивля-чись йому в очі. Я любивався ним — близьким його очей, йо-го милим усміхом, його завед-банам зовнішнім виглядом: він мав подерті кишені, а коли усміхався, показував вищерб-лені зуби, — і це до нього так пасувало! Серед киян я не зу-стрічав таких життєрадісних людей. Він був молодший за мене і хоч називав мене «гуд-іссі» але його ерудиція про-сто лякала: він знав усе — я не знаю, чого він не знав?.. Ми по-чали зустрічатися щодня. Бу-ли то чудові часи. Життя ки-піло. Коли ставалася якась ра-дісна національна подія, Зеров біг мені назустріч і кричав: «Україна де тече!»

Він був надзвичайно скром-ною людиною... В його великій теці (він з нею не розставався), було повно зшитків з чудовими поезіями — оригінальними й перекладами, пародіями й епі-граммами. Не раз увечері, коли верталися ми з якихсь збо-рів (а тоді щодня були якісь збори), він спинався під елек-тричним ліхтарем і, витягнувши якусь епіграму або пародію, що відносилася до особи, про яку ми перед тим розмовляли, починав деклямувати; ми, за-бувши про обставину, в якій це відбувалося, іноді до ранку, (коли це було літом) перечитували його чудові поетичні твори. Я не давав йому спокою й дома-гався, щоб він їх друкував. Він волів критикувати інших, а на свою філігранову творчість ди-вився, як на молодечі жарти, як на вправи. Мені пощасти-ло таки перебороти його не-

слушну скромність. Але хай він сам про це розповість. Це — з його друкованих споминів: «Серед різних українських гуртків, в яких мені доводило-ся бути і обертатися, я нічо-го не можу собі пригадати та-кого неперезнайно-веселого і без застережень талановитого, як співробітницький круг «На-шого Минулого» з його трьома стовпами — Г. І. Нарбутом, П. І. Зайцевим, В. Л. Модза-левським — та неперіодични-ми поемашками Г. І. Нарбуто-го. Там, на Георгієвсь-кому проулкові, проти славет-ної Брами Заборовського, у ве-ликих світлих кімнатах зі ста-левыми меблями, колекціями старого скла, збиралися: худо-жники, історики, історики ми-шцетства, критики, видавці, істо-ричні письменства. Панував щиро — товариський привітний тон. Нарбут вносив до того уртак розмах і сміливість своєї виключно обдарованої вдачі...

Мене ввів до гуртку П. І. Зайцев десь по весні 1918 року. Я викладав тоді в 2-ій україн-ській гімназії, де П. І. мав кілька лекцій української літе-ратури. Наші розмови в перер-вах між лекціями — в учи-тельській книгозбірні, на коридорі наблизили нас одне до одного, і П. І., як завжди тем-пераментний експансивний, став втягати мене в різні справи. Ввів до кола найближчих спів-робітників «Книгаря», підбив зібрати переклади латинських поетів до окремої збірки («Ка-мена» — прим. авт.), сам за-пропонував і «Друкареві», він же взяв у мене й деякі істо-рично — літературні матеріали для «Нашого Минулого».

Дуже любий! Ця згадка Твоєї початок Твоєї літерату-рної кар'єри — найдорожча для мене пам'ятка!...

Твої великі творчі досягнен-ня, за якими ми уважно слід-кували, були в наших очах, в очах неоправаних ідеалістів, запорукою кращого українсько-го завтра... Коли одні з нас, утішки з червоного печла, опи-нилися тут, в Європі, то інші, і перший серед них Зеров, — і там, і в пеклі, служили красі і творили культуру. Система-тично, жорстоко воювали з кра-сою життя божєвільні діти Ле-ніна. Піддалися, схилили го-лови такі таланти, як Тичина і Рильський, — Зеров не під-дався!... Коли по вищих шко-лах не стало вже справжньої науки, він сам один став ака-демією для цілого покоління молодих українських письмен-ників. Микола Хвильовий — це його учень, це Зеров пока-

зав йому шлях в Європу... Освальд Бургард може це за-свідчити.

Гинули дорогі Зерову люди, люди такої самої кришталеве-моральної вдачі, як і він. Ги-нули й слабші... Згинув наш спільний друг Гриць Голоске-вич, утопившись у холодних водах Оби, кинувся в Дніпрі хвилі замучений жидівськими переслідуваннями Данило Шер-баківський, поїхали на далеку північ, на каторгу Лесь Кур-бас, А. Ніковський, С. Сфре-мов, Івченко, Підмогильний... Позбавив себе життя учень і друг Зерова — Микола Хви-льовий. Згинув від куль че-ків Гр. Косинка, співець на-шого моря Вільсько і талано-витий полішук поет Фальків-ський... Десь загинув Остап Вишня... Прийшла черга й на Зерова.

«Медяна Гута»... Що за «Ме-дяна Гута»? Мабуть, «мідяна»? Ага! Та це ж «Медно-трубо-прокатний завод» на московсь-кому тракті під Петербургом!... Що кував він там, співець укра-їнських Атен, коваль україн-ського слова, що в його устах звучало, як мідь? Чи подумав хтось про те, щоб сховати Твої «Тресті», український Овідію, на проклятий московський Пі-вночі?.. Прокляття вам шалені! кастрати Сталінової науки! Скільки «стратегів божжих», що вєли з вами боротьбу «без огня і меча», згубили ви, стратеги Сатани?...

Але вернімся в Україну... 1921—22 роки... Зеров учителем в сільській гімназії в Барішів-ці — у своїй «болотній Люк-ро-зі», перекладає класиків і, по-розмовлявши з Горациєм, вчить українських селянських хлоп-ців — робить з куркульських дітей прийдешніх національних діячів і страстотерпців. Потім викладає в університеті. Як критик, співробітник в літе-ратурних журналах. Редагує твори українських письмен-ників... «Шалійте, шалійте, ска-жені каги!» — а Ти, Марку, грай: «Україна Да Фаре»... Обинування в «уклонах», вічні нагілки, вічна зневажли-вості тих доктринерів: ретроград! реакціонер! «лярпурлартіст!»... Ну і... «міднопрокатна катор-га»!...

Вибач, Микола: ми не могли Тебе врятувати, але у своїх Атенах ми поставимо Тобі гід-ний Тебе, сину Степової Елади, пам'ятник... В українській Ка-мені ніколи не висохнуть сльо-зи по Тобі, вірний лицарю кра-си!

(Голос).

Чому довга зима

Всіх нас дивує безперечно цьогорічна зима, як тим, що вона була така люта, якої дав-но у нас ніхто не пам'ятає, так і тим, що була довга — навіть і тепер ще не хоче нас поки-нути. З тої нагоди серед різ-них здогадів людей нефахових доводилося часто чути також і здогад, що це діється щось подібне до льодовикової доби.

Отже не зашкодить сказати кілька слів, про те, що ми зве-мо льодовиковою добою.

Відома, що наша старенька (звичайно на наше розуміння) земля має вже багато мільйонів років і протягом того часу, як стверджено на підставі різних слідів та решток тваринного і рослинного світу було з пев-ністю аж п'ять льодовикових діб.

З початком кожної такої льодовикової доби, починає трохи холодневати на землі і в пев-них місцевостях (ближчих до північного бігуна) починають утворюватися осередки такої зледеніння. Лід щороку займає все більші простори, так, що доходить нап.р. одного разу аж до сучасного Дніпропетровська (там навіть важко якось собі уявити, що груба верста льо-ду навіть в літку лежала там де стоїть тепер Золотоверхий Київ, що колись не треба було б висилати когось до білих ведмедів, бо звірі підбігують до людей (хоча й не білі ведме-ді) жили в наших степах!

По такій льодовиковій до-бі наступало ступеневе зменшення льодовика, яке тягнулося ба-гато тисяч років, а потому тя-гнулася так зв. міжльодовикова доба, яка знову кінчалася но-вим зледенінням.

Одна з найбільш ймовірних на думку вчених теорій, ка-же, що буцім то льодовикові доби, є саме наслідком підні-мання й опускання суходолів. Коли суходоли починають під-ійматися, вже від цього не-значно падає температура, але в парі з тим, йде зменшення водної пари в районах бігую-чих. Відомо ж, що водна пара має здібність вбирати в себе значне тепло. Отже це при-зводить до невеличкого обни-ження температури, а це вже може спричинити льодовикову добу.

Однак ця теорія багато де-го не може з'ясувати, зокре-ма підвищення земної кори. Так чи інакше ми живемо з новою міжльодовиковою до-бою, а рівень моря протягом останніх ста літ опав (або сухо-ді піднявся) на 1,20 м.

Однак тому, що як видно з усього, такі міжльодовикові до-би тягнуться не лише десятки тисяч років, але і зледеніння поступає дуже поволі. Немає підстав зв'язувати другої з ря-ду гострої зими з наближенням нової льодовикової доби.

ЮРІЙ КОСАЧ

ПОЕТОВА ПРОВЕСНА

Фальшива російськість цього великого міста, що втомлене зітхало в опарі безневних блі-дих очей, безнадійна просто-рість цієї «північної Пальміри», ціла її утопійність не могла все ж таки пригнобити юнака. Коли вимах крижаного вітру зривався на Сенатський Май-дан, де ще вивчалися широ-кі плями крові розстрілюваних повстанців 14 грудня, коли фризова шинеля замерзлого, с-лизим носом будника виринале мов опир із опару столиці ко-ронованих покій і катів, коли проспектом чвалували карети із засніженими лакеями на за-п'ятках і фрейтори хрипли кричали в мряку «паді!», коли зорба із тупою байдужістю йшла крізь провесняний гни-лавий тал, цей юнак виринав під безреми Літнього саду.

Був низькавий, крепкий, ви-зокочений, із широкою губою з глибокими очима, де талосі усе: і така рідка в цьому місті змилена призраливість, гото-вість вибухнути здоровим, мо-утнім реготом і нещадна зав-зятість, постановова, об яку кри-шався б граніт і метал. О, який же він був сірий у цій юрбі, і який водночас різний од неї! Дя соняшна туга, золота із зловіщими сірими відблиска-ми заліза, — як ті залізні стовпи, що по них колись ішов у дитинстві, прямуючи до сон-ця-царя, може на поклін, мо-же на братання, в глибоких очах спалахувала, займалася може це заграви горлі над Колодним Яром, як в оповідях, може це палали передмістя Скутари, де чубаті флібустери прекрасного войовничого Пів-дня закурювали свої лольки.

А може це була просто мо-лодість, чудесна молодість мистця і поета.

Бо року господнього 1836 Та-расові Шевченкові було всьо-го двадцять два роки безталанно-го життя.

Зоря починала сходити. Чу-десна зоря народження мрій повстання. Того ніхто ще не знав і не міг би ніколи зба-гути. Зоря сходилла вже дав-но, от так собі просто, як обер-луцис ясного вечора праворуч може над Росією, може над Альтою (ти згадаєш згодом друже: над кривавою, лясною але такою гордою Альтою) де б не був тільки він, причи-ний юнак; у Варшаві, коли нудгував лінивого, серпнево-го дня, на Підвалі у Лямпіві майстерні, де пахло свіжком фарбою, олієм, терпентином, у Вільні, під Гострою Брамою і в дорозі на північ, у тій ки-бітці, і поштової тройці, по вибоїнах широких трактів ши-рокої російської імперії, запи-леного літа чи осені червоної мов киноар, коли чвалував без сподівання, навіть без особ-ливої радості, що незабаром буде в столиці.

Зоря була така щаслива й та-ка невблагана. Коли, одного дня, проходивши коло Ісаєвського Собору повз нього проїхала ка-рета, запрожана цугом коней, оточена вершниками, а всі, хто був на вулиці скинули шапки й навіть деякі впали навколіш-ки, він один, причинний юнак стояв не скидаючи шапки. В вікні карети майнуло обличчя: гладко виголене, гладке мов пергамент, із жовтавим відті-ном, надуте, байдуже обличчя. І очі випуклі, склянно-порожні, кольору пєтербурзької млі зу-стрілися на мить із глибокими очима юнака. Це була може одна секунда, така коротка

мить, яку неможливо було б завітати обчислити, але вона ча-рувала. Так змагалася гадина із молодим орлом. Так вогонь змагався із стоячою водою, що його заливала своїм смертель-ним, мерльцьким, гнилим спо-коєм. І тільки, коли люди, що були докруги нього стягнули йому із голови картуза, а де-то й гукнув з пересердя на нього, здогадно мислячи за га-зави, він збагнув, що це був він — сутулий тиран, кат де-кабристів, володар цього про-сторю, виповненого заметілями, битими трактами кібіток, стан-ційними доглядачами, вустами жандармів і бісами, імператор Микола І, у народі званий Пал-кіним.

І ось ще, що було тієї самої провесни 1836 року.

Робота в Великому театрі була закінчена. Під керівницт-вом Кавоса ширявський учень Пєвченко домальовував, вітаю-чи високо-високо на хитких драбинах арабески для теат-рального плафону; негослений, але діявольські веселий, немов молодість його, зрештою без-галанна і сіра, як ця пєтер-бурзька провесна, доходила до вінець, хвилюючись мов шкар-латне, пєкуче вино (стільки дум, стільки задумів, стільки розважувань і нікого докруги — тільки галляч на березах і вільхах Літнього Саду!) у нього в душі було так повно щастя, така ціла повідь щастя але не-лого, із щодення, а з відчуття своєї могутності. Вона гриміла з ньюмо мов весняні струми, мов ріка, що нарешті зірвала кригу й жене без упину в про-стори. Могутність свідомості, що це трохи — це мент і все їуде ясне, все, що мистецьке, все, що з душі рветься ура-ном дум, все завершене і та-ке чітке, таке яскраво-сліпуче, мов літній день на далекій батьківщині.

Балерина Тальйоні виступила у прем'єрі «Хітани», у нові-зенькому Великому театрі, пе-ред царем, царською родиною і росм, росм облич, годованих, литих, лисих пик і перед раї-ком, де сумирно сиділа нез-вильована молодь. Це була правжня ворохобня в балетно-му мистецтві й було страшно, за порцелянову Тальйоні, бо-жеську, чарівну, легку мов провесняна любов, таку кри-шину неповторного, великого.

Ще гриміли оплески хурто-зиною, ще стояли вельможі у перших рядах, гвардійські кра-уні, ще трясся аксельбант на царському рамені у темнавій юзі, Тальйоні бігла до гар-деробної, в балетних черевич-ках, бігла мов снігова хмарка крізь світло свіч рампі, крізь хвилювання завіси, крізь порох лаштунків.

І, нікого, нікого не побачила на тій короткій, але блискучій мов від блиску зірничі, дорозі слави: тільки він, юнак стояв, схований за лаштунками, схований у мороці, але вона знала його з репетицій — він проєк-тував арабески й орнамент Ве-ликого, він так стривожено, так захоплено глядів на неї, при-чинний, але він не бачив її, він бачив тільки те, що світилось у її обличчі, у її чуді танку: Мистецтво.

У цю мить, того провесняного вечора, коли вже зник сон, ко-ли розтанула мрія в талі, вони були найбагатіші, багатіші від усіх вельмож і царів: ця іта-лійська убога танцерка і цей кріпак з України.

Український Пантеон - Некропол

1 березня в столиці короля Данила — Холмі відбулася ве-лика церковна урочистість. Цього дня посвячено Печерську церкву на честь св. Пророка Данила і самі св. Печери в під-земеллях Холмського Кате-дрального Собору.

В печерах Холмського Кате-дрального Собору поховані славні українські небіжчики: князі, митрополити, єпископи та визначні люди.

Всі печери за російських ча-сів були замурувані і доступ до них був заборонений.

Труни в печерах стояли не-порухнені до часу забрання со-бору поляками (1920 р.). По-ляки до підземелля нікого не пускали і що там робилося ні-чого ніхто не знав. 19 травня 1940 р. перебрали Собор укра-

їнці й негайно оглянули під-земелля, — і знайшли там жах-ливу руїну й профаніацію трун небіжчиків, які в них спочи-вали. Труни були розбиті, кості порозкидані, деякі крипти від-биті, труни в них порушені з своїх місць, віка зірвані й від-кинені набік; були труни й пе-рекинені, а кості з них вики-нені. В підземелля нанесено ба-гато соломи й бруду.

Спеціально до цього поклика-ний комітет зайнявся упоряд-куванням печер. Та побуду-вав в н и х ц е р к в у. Посвячення цієї церкви власне й відбулося 1 березня. Церкву урочисто посвятив архієпископ Холмський і Підляський Іла-ріон (Іван Огієнко, професор і доктор).

надаючи йому ренесансовий ви-гляд; рештки цього замку збе-ріглися до нині. Острівський замок, подібно як Луцький, Володимирський, складався рів-нож з двох частин: з верхнього та нижнього. Його мурі лема-ною лінією оточували не дуже обширне, нерегулярне замкове подвір'я. В місцях більших за-ломів замкового мур устояли вежі. В південно-східному куті подвір'я стоїть велика простокутна вежа з масивним величезним контрафорсами вежа ця заховала ще багате готичних елементів. В півден-но-західному куті (де тепер стоїть дзвіниця) була колись воронна вежа, перед якою був правдоподібно зводний міст. Четверта вежа була в північно-східному куті замкового под-вір'я. З північної сторони дво-ра стоїть собор Богоявлення, який був раніше влучений в замкові мурі, і сповняв ролю оборонної вежі. Крім мурова-них веж, були ще тут при зам-кових мурах, подібно як і при інших замках Волині — дере-вяні городні. Верхній замок воротною вежею та зводним мостом сполучався з нижнім замком, якого мурі з великою кількістю мурованих та дере-вяних веж, оточували значну частину міста. З фортифікації нижнього замку заховалися до нині лише дві ренесансові ве-жі з XVI ст.: «Луцька» та «Га-тарська».

Середньовічні замки були ще в старому Жуківі і в Гонці, але постоїло з їх середньовіччя

так мало, що трудно про них згадати щонебудь сказати.

Середньовічні замки на Волині є зорили оборонної системи загального державного значен-ня, були тільки фортифікації значніших мілітарних чи адміністративних центрів, іно-ді просто приватними резиден-ціями поодиноких князів (Ост-рі). Помимо того, що були во-и будовані зовсім іншими по-дьями, різних досить навіть відлеглих від себе, в часах, з ізнано матеріалу, однаке ма-ють вони деякі спільні риси які дозволяють на уявляти в од-ну архітектурну групу. Всі во-ли мають нерегулярний бага-гокутний план, обмежений фор-ною устір'я, в значніших за-ломах стін є установлені обо-ронні вежі, одна з них завжди буває воротною і через неї ве-де вхід на замкове подвір'я; на цьому дворі, по-середині звичайно знаходилася церква і всякі інші мешкальні та гос-подарські будинки. Такий сам вигляд мали, як можна судити з решток земних валів, і ук-раїнські замки Галицько-Воло-димирської держави. Зрештою не є це характеристичною ри-сою виключно українського бу-дівництва: замки ж з такими планами були розповсюджені з ціллі південно-середній Ев-ропи: в Південній Німеччині, Чехії, Угорщині, Польщі. З за-ходу прийшли вони в Україну не в княжих часах, а пізніше застосовано їх і в замковому будівництві волинських міст, які в свою чергу послужили

зразком для литовських замків. Всі волинські фортифікації ок-рім величавого верхнього зам-ку, подібно, як багато серед-ньовічних замків Європи, ма-ли ще нижній або околний замок, який часто зводився просто до міських мурів; ви-няток у цьому становить лише Крем'янець, який з огляду на своє виняткове топографічне положення, не міг мати окол-ного замку. Характеристична для українських замків взагалі і волинських зокрема, були так звані городні, то є дерев'яні ко-мори у вигляді вежі, які сло-жили у випадку небезпеки за-схонок різного добра околних панів, які мали їх влас-ними засобами удержувати є порядку, а в часі облоги і бо-ронити. Рівнож характеристич-ним для українських замків було уміщення в середині му-рів соборної церкви; правда і в західно-європейських замках часто бували святині, але це були переважно маленькі цер-ковки чи навіть каплички, і в Україні ж майже завжди були соборні церкви, наприклад: і Галич, в Холмі, Володимирі, Луцьку, Острозі і т. інш.

Плани середньовічних укріп-лень на Волині були викликані традицією та тереновими умо-вами, їх будівельний матеріал завжди був уживаний в залеж-ності від обставин та місцевих можливостей; так стосовано ка-мінь (Крем'янець), цеглу (Луцьк, Острів) навіть дерево (Володимир) іноді стосовано де-

рев'яні частини при мурованих фортифікаціях (дерев'яні вежі, городні). Однак сам спосіб бу-дування усіх конструкцій були доцільні і на той час новітні, хоч часто запозичені у сусідів. Майже у всіх замках зустрі-чаємо елементи готики, сильно розповсюджені на заході, а при луцькому замку застосо-вано деякі деталі замкової ар-хітектури Пруських Лицарів, спеціалістів у фортечному бу-дівництві. Річ ясна, далеко більше є прикмет спільних для наших замків, прикмет викли-каних довголітньою традицією і логікою, чи запозичених від літніх і дальших сусідів; са-мозрозуміло, що в фортечному будівництві, яко наскрізь ути-літарному, впливи чужого бу-дівництва, останні технічні здо-бутки зв'язані з новою оборо-ною чи взагалі військовою тех-нікою, мусіли бути значні; бу-ли вони і в нашому оборонному будівництві. Але з українських замків, особливо з найстарших — як мало заховалося до наших днів, а з другої сторони, ці не-численні рештки позосталої замкової архітектури в Україні є так мало досліджені, що на-віть зараз не дається порівню-вати між собою їх осібні ча-стини, поодинокі конструкційні елементи, чи якінебудь деко-раційні деталі.

Проф. ІВАН ФІЛИПЧАК

Два видання — дві культури

З приводу сотих роковин видання Кобзаря (1840—1940) наші земляки і емігранти в Празі перевидали на ново Кобзаря під редакцією проф. Д. Дорошенка та др. Ст. Сірополька в числі 2000 примірників. На видання цієї прекрасної книжки зложила гроші еліта наших емігрантів (65 осіб), які від уст собі віднимали — а зложили на добре патріотичне діло, яке честь нашої нації між чужинцями приносить. Імена тих жертводавців вичислені на вічну пам'ять на 3-тій сторінці цієї чепурно виданої книжки, з двома портретами автора.

Книжка видана на тоненькому бездеревному папері, оправлена в текстурку, яка імітує поглотно зване прогресом, обложена двома обгортками. На одній блідо-жовтій обгортці видно третій портрет поета, друга обгортка біло-прозора а ля пергамент. Хребет книжки обложений полотною, що імітує шкіру. Технічне видання книжки артистичне, представляється незвичайно симпатичне, книжку мило взяти в руки і дивитися та дивитися на неї, що за краса, що за культура!

Зміст передового слова чи передмови проф. Дорошенка написав на 34 сторінках знану біографію Шевченка та характеристики його поетичної творчості, яка читається так захоплюючо, що відірватися від цього не можна, як і всі зрештою твори того автора.

Всі поезії Шевченка поміщені на 368 сторінках у двох стовбцях.

Подібну форматом книжку розміщену на 304 сторінках, рівнож у двох стовбцях видали також наші любезні «освободителі», як лише до нас заголосили до Львова під заголовком: «Вибрані твори Тараса Шевченка».

Упорядкування, вступна стаття і коментарі академіка О. І. Білецького, видання «Радянського письменника». Редактор Н. М. Пустовитов, тех. ред. Я. Руденський, коректор Р. С. Тілявський. З друкарні Науков. Тов. ім. Шевченка у Львові. Обліт № 684, тираж 18.000. Здавалося б, що вийде чудо з рук стількох людей. Вступну статтю на 16 сторінках рівнож у двох стовбцях, написав академік Білецький.

Схарактеризував акад. Білецький творчість поета, переплітаючи біографічними даними поета. Праця акад. Білецького читається рівнож з зацікавленням. Але погж. На самім початку статті мусів автор написати славослав'я в честь «любимого батька всіх трудящих» Йосифа Вісаріоновича Сталіна! — При чім, мусів ви-

хвалити всі теперішні порядки в СССР. (Хай би спробував не похвалити!).

Намагаючись представити нужду і бідність Тараса Шевченка, мусів згадати про теперішнє «веселе і радісне» життя в советському раю, згадати, як то мудра сталінська конституція «забезпечує» кожну людину на старість!».

Свою статтю акад. Білецький переплітає цитатами з Пушкіна, та забутого російського поета Аліпанова, закінчив у честь керівництва партії большевиків, та «великих» їх вождів, при чім не забув згадати не злим тихим словом, про братерство всіх народів зашемпуючих «щасливу країну Рад», що зовється СССР!

У вибраних творах Шевченка не помітив видавець з розуму, його найгнірніших поезій, які впливають на розбудження патріотичних почувань, які будять любов до минулого України, як: «Іван Підкова», «Тарасова ніч», «До Основ'яненка», «Розрита могила», «Н. Маркевичу», «Чигирин», «Великий лях», «Чернець», «Неофіт» і т. д.

Деякі поезії Шевченка поскорочував, пообривав навіть поодинокі слова напр.: в поемі «Кавказ» слово «ікони» замінив словом «школи»? І так пофальшував твори великого поета в безконечність, а в «Гайдамаках» повикидав це все, що партія та Йосипу Вісаріоновичу не подобалося. Так покаралені Шевченком обдарували нас наші «освободителі», а прозові твори поета передруквані натурально російською мовою і навіть їхнім правописом.

Звернувши увагу на те, як на ювілейне видання представляється дуже нужденно. Папір газетовий, окладка — просто ординарна папка жовтої краси, на хребті лихенька бавовняна шматочка. От і все!

Порівнявши її з артистичним, повним смаку празьким виданням наших емігрантів, навіть не лилося. Поставити одну книжку біля другої, більше-видік видання виглядає, як «Обдірана сиротою понад Дніпром плаче!».

Ось, дві культури: Si duo faciunt idem, non est idem.

*) Шкода, що акад. Білецький не приїхав до Західної України підчас окупації червоною армією, та не придивився, як пенсіонуваний народний вчитель гинули з голоду. А коли домогалися від большевицької влади пенсії, за 40-літню службу, що не мають з чого жити, то большевицькі урядовці (т. Юренев) відповіли: «А хто вам каже жити?»!

Про писанки

Рік-річно перед Великоднем пишуть на селах писанки. Вкривають їх всілякими малюнками, при чому відтворюють давні відомі вже мотиви, або зображують щось нового, перенятого звичайно із оточення: природи побуту...

Рік-річно яскраво фарбують яйця, добираючи різних барв, збагачуючи давний колорит новими барвами. Оця чинність писання це наче дорічне свято, дорічний обряд, тісно пов'язаний з Великоднем — святом весни.

Нова весна несе життя, щастя, нові побажання, радість, вона багата у всі достатки, несе силу, здоров'я, надії...

Життєдайне сонце неначе розбиває тверду зимову шкаралупу, та будить землю до життя — активності.

Весь цей великий чудодійний процес відживання — народ символізує в писанці. Яйце, що з нього виколоється життя, дуже влучно зображує закуту в зиму землю, що в невідомі звільниться і новою життєвою силою — проб'є міцні окови.

Під ласкою сонця земля вкривається зеленню та різнобарвними квітами — із одностайності зимового колориту вона створює цілу, гармонійно зливу символію колірів.

І ця чудова перемена природи скоплена в писанці і віддана барвами. Постепенно, на біле тло шкаралупки яйця кладеться фарба так, що деколи виконання одної писанки триває 2 дні. Оця повільність і послідовність в роботі писанки ніби відтворює нам ступінь розвитку природи. Різноманітні розмальована писанка грає і веселить своїми фарбами, ніби яскравий та свіжий колорит весни.

Різномодні малюнки, що вкривають поверхню писанки, дивують нас деколи або своєю формою, або своїм пов'язанням композицією. Та якраз в них є правдивий зміст писанки. В них заховані враження, почування, бажання їх творця. І так зображуючи «квітку» на писанці, писанчарка наче запевняє, що настав час весни, квітками вкраситься світ, вона бажає всім радості, вона вітально, весело і погідно вітає весну. Зображення «фасольки», «огірочків», «пшенички», «яблучка», писанчарка наче просить грядучу весну, щоб наділила її багатим земним плодом.

«Коники», «коровка», на гуцульських писанках — це ті ж закляття, надія на великий доробок та дощовок у худобі. «Рибка», «вулик з бджолами», «олени», «пташки», «лістия» — вказують на те, що писанчарка, коли пише писанку, бачить в уяві весняні картини, від-

чуває весняне нове рухливе життя та змальовує його образ.

Вона знає які роботи ждуть її в полі, вона вичислює їх і втішується ними розводячи «траблї», «серпи», «вітрячки» на писанці, та неначе заносить тиху просьбу, щоб кіська, жнива, збори якнайкраще вдалися і принесли сподівані користі.

Пов'язання мотивів «дубовий листок», «підкова», «смерічка» на писанках наддністраського Поділля символізує побажання сили — здоров'я, часта, молодості. Крім рослинних, звіриних мотивів, стрічаємо на писанках геометричний орнамент.

Геометричний орнамент є домінуючим на галицьких писанках, він виступає скрізь, у всіх околідях, побіч мотивів іншого рода, або в оточенні з ними. І в геометричних фігурах бачимо символи часта, радості — прикмети сонця — весни. Ось такими символами є свастика («лопатий хрест», «гачковий хрест», зірка), що так часто проявляються на наших писанках.

Знаки оці стрічаємо в доісторичній добі. Вони зв'язані із соняшним культом, що прийшов до словян із сходу, — були символами бога-сонця, та мали значення охоронне — нищити і відвертати все вороже, лихе.

Геометричні отже взори походження своїм сягають дуже давніх часів, вони переходять традиційно давній зміст, що сьогодні затерлися, але своєю неясністю і таємничістю надають писанці тайної чудодійної сили.

Що писанки хоронять в собі таємну силу, на це вказують народні вірування, зв'язані із писанками, та їх значення: писанки лічать в слабості, хоронять від нещастя, допомагають на красу, врожай, приманують милого — а навіть лучать із заробним світом.

Народні писанки є дуже цінним, оригінальним матеріалом для пізнання і дослідів народного мистецтва. Орнамент писанок застосовує своїм походженням, багатством відмінних і різномодних форм, пов'язанням мотивів. При порівнянні з історичними більшості кількості матеріалу відкривається основні принципи будови народного орнаменту.

Кольористика писанок, вказує на особливий смак і любов'яння народу в деяких барвах — чорна, червона, зелена, жовта — на оригінальні їх зіставлення, що побіч орнаменту є характеристичною прикметою походження писанки з огляду на добування барв із рослин або хробачків, що, побіч фарбування хемічними барвами —

ВЕЛИКОДНІ УСМІШКИ

(Зібрав Гном)

ВЕЛИКОДНІ БАБИ.

Взяти вісім курячих яєць, можуть бути гусячі, але в жадному випадку качині. З чотирьох перших взяти жовтки, а з других чотирьох білки. Вимішати добре і збити на піну. Якщо піна не виходить — взяти трохи пасти, що видавали на картки в кооперативах, якщо не допоможе — дрібненько пократити купони для отримання товців, замішати з мукою і поставити на відмовлене проханні про приділ дров, щоб росло. Замість дріжджів всадити в тісто «надію стати мільонером». Тоді тісто виросте до непомірної величини.

ВОСННИЙ ТОРТ.

Взяти пів дека бриндзи і розтерати в макітрі макогоном 99 разів в правий бік і 99 разів в лівий бік. Макогом дати дітам облизати, а гостям сказати, що торт не вдавсь.

СИРНА ПАСХА.

Пів кілограма сиру, якщо маєте то й більше — відложити на полицю — на після. Десять яєць сховайте в коморі, коли не буде гостей, зісмажте яєшню. Цукром заправте самотгон. Бучком на якому б ви есентуально завили рукавець зі сирною пасхою, щоб стікла — вибийте дітей, щоб не розтягнули рещток цукру. Самотгон дайте випити гостям і закусити, це маєте, сир подайте до чаю, гостям скажіть, що не зробили сирної паски з браку яєць.

МЕДИЧНІ ПОРАДИ НА ВЕЛИКДЕНЬ.

Коли хтось перегіється і, вертаючи додому з гостей, впаде на плиті при відсутності рукавичок зажене собі тріску в палець — застосувати радикальний і практичний нічого не коштуючий спосіб — скалічений палець вложити в вогонь. Тріска вигорить — палець не грозитимуть жадні комплікації.

—

Коли комусь від надмірного вживання солодощів заболить зуби — взяти до рота ложку свіжої сметани й трясати головою доти, аж в роті одержите

є ще досить розповсюджене.

Сама техніка писанок є дуже цікава. Вона вирізняє кілька способів — кроплення, скробання, воскове — властиве писанням... — а писанки виконані різним способом сильно різняться від себе, та говорять про походження писанки. Виконані не восковим писанки вказують на пізніший походження і є особливою прикметою певної території.

С. К.

масло. Зуби тоді напевно перестануть боліти.

—

Не пити забагато за здоров'я інших, бо можна втратити своє власне.

—

В гостях не їсти забагато, бо більше ніколи вас вже туди не запросять.

МУДРІ ДУМКИ АБО СЕНТЕНЦІ

Буває так, що чоловік високопоставлений знаходиться в такому положенні, що мусить сидіти.

Знаю п'яницю, що щоденно вертає додому аж на другий день.

Всі люди живуть як брати — Каїн і Абель.

Щоб жити по-людськи треба поступати по-свинськи.

Мовчанка — це копальня грошей, — сказав один посол отримуючи діти в сойм.

Дефіцит — це те, що маємо, маючи менше, як ніщо.

Не судить чоловіка по його одязі, тільки по одязі його жінки.

Є люди, що брешуть тільки з любови до ближнього, бо «правда в очі коле».

Між порядною людиною і грішником є одна різниця — порядна людина не знає, що грішити поки живе, а грішник поки грішити знає, що живе.

Кажуть, що політика псує характер, але дуже часто характер псує політику.

Жінка може власти чоловікові в око, стати в горлі й вилізти боком.

Не питай ніколи поради у своїх приятелів, а тільки в ворогів і роби навапки.

Зверитися — зробитися свинею.

«Ліпше з розумним згубити, як з дурним знайти» — каже народна приповідка, але з розумним ніколи не згубиш, а з дурним ніколи не знайдеш.

Щастя в нещасті — оказійно купити труну.

Громада по нитці — бідному шнурок.

Песиміст це є чоловік, якому оптиміст винен багато грошей.

ПОЯСНЕННЯ ДЕЯКИХ СЛІВ І ПОНЯТЬ.

Протекція — олива в шрубх суспільної машини.

Темперамент — прилад що темперує оливу в однім моменті.

Валюта — коли все валиться.

Теологія — наука про телят.

Конфедерація — кінв Федя має ратицю.

Англіська хвороба — спадок фунта.

Католик — той що катів ликає.

Про Великодні вірування та звичаї в Україні

Одним з найбільших свят Українського народу є Великдень, рівночасно з тим він є і найулюбленішим народним святом. На Великдень душа українця наповнюється любов'ю до Христа й відчуває живий духовний зв'язок з Великим Визволителем цілого світу.

Великдень, як і кожне свято у нас, має багато різних народних звичаїв, які признані і підтримуються авторитетом нашої церкви, а також маємо і такі, що далекі від церковних обрядів.

Зупинимось тільки на Великодніх печивах, що приготують на це свято.

Ці печива та звичай освячення їх походять з давно минулих часів. В старих церковнослов'янських книгах, а також і в грецьких зустрічаємо дві Великодні молитви: одну на освячення м'яса, другу на освячення сиру та крашанок.

Про глибоку старовину Великодніх звичаїв свідчить широке розповсюдження їх не тільки у нас українців, а воно розповсюджене в цілому Християнському світі.

В Чорногорі вся процедура освячення великоднього печива зближена до нашого. В Сербії та Болгарії до великоднього столу приготують ті ж самі печива, що й у нас,

але там не існує звичай святити печиво на дому чи в Церкві.

У вірменській та римсько-католицькій церкві існує звичай розговлятися увечері в суботу, коли, нібито, наступило Воскресіння Христа. На Московщині, за старих часів приносили для посвячення «кулічі» (подібне до хліба з пшеничної муки), але досить бідно приправлені та оздоблені.

В Україні до посвячення приносять пасху та багато різного великоднього печива, писанки, сир, печене пороса, масло та сало. Пороса знаменує собою великоднє ягня. Опріч «крашанок», цебто пофарбованих на один колір яєць, в Україні ще розмальовують різними оригінальними візерунками писанки, про які московщина не має поняття. У нас, після посвячення великоднього печива, яке звичайно приносять до церкви, кожний господар спішить додому, щоб розговітися з родиною. Ціла родина сідає поважно за стіл. Господар бере свячене й тричі обходить з ним навколо столу, далі зупиняється проти образів, розрізує в місці декілька яєць і дає кожному члену родини, приказуючи:

«Дай, Боже, ще й на той рік діджати Великодня в щасті та здоров'ї».

На Сарненщині деякі господарі, колиш в давнину, йдучи з церкви зі свяченим, заходили на двират похристосуватись з покійними родичами. Віддавши поклін на кожній рідній могилі та поцілувавши землю, залишає господар писанку чи крашанку, шматок сиру та пасхи для померлих родичів, поспішаючи додому похристосуватись з ріднею.

Великодні звичаї в Україні правдоподібно беруть свій початок з Греції та Сходу, звідки й прийшли до нас і деякі повір'я та забобони, які широко розповсюджені в народі.

Між селянами існує переконання, що великоднє печиво посвячене церковною молитвою має надприродне значення і має в собі силу помагати в тяжку хвилину.

Вершок посвяченої пасхи не їдять, а зберігають до першого посіву. Вийжджаючи на весні перший раз в поле орати, господар бере зі собою вершок пасхи для того, щоб з'їсти його на виораному полі. Цим ніби забезпечує він добрий урожай хліба. Великий також силу мають, в народному повір'ї, кістки з посвяченого м'яса, особливо кістки з обрядового великоднього пороса. Ці кістки закопують в землю на ріллі, чим ніби забезпечується засіяне поле від градобиття.

Кістки з свяченого кидають також у вогонь, підчас бурі, щоб відвернути від господи блискавицю.

На Костопільщині старі люди вірили в те, що обрус, на якому знаходилось свячене такеж забезпечує від граду, якщо цей обрус розсілати підчас негоди на подвір'ї.

Також свячене писанка чи крашанка, як вірять старі люди, допомагає рильникові при його роботі: тільки треба підчас великоднього молебна вдома закопати писанку в зерно і це зерно по якомуся часі висіяти на полі, чим забезпечується добрий врожай.

Великодня писанка допомагає також при гащенні пожежі. Старі люди на Сарненщині вірили, що як свячену писанку кинути в полум'я або з нею оббігти тричі навколо палаючої хати, приказуючи «Христос Воскрес», пожежа зараз же утухне. Але, якщо писанка знайшлась в руках чоловіка неправедного, злого, то пожежа не згасне; тоді треба кинути писанку в протилежному напрямку до вітра в ту сторону де немає забудовань. Тоді вітер почне лагідніше віяти і будівля буде врятована.

Дівчата на Великодні свята вживаються з найкращою писанкою, щоб бути гарною. Хлопці-шуткари виходять з свяченою писанкою на роздоріжжя в лісі й котять писанкою вздовж дороги. Тоді перед таким шуткарем з'явиться кущик з різьками.

Підчас іжі крихотки старанно збирають, бо якщо свячене з'їсть миша, то зараз же перетвориться в кожану.

На Полтавщині колись шкаралупу з свяченої писанки кидали в річку, з вірою в те, що вона попливе за водою до «рахманів», народу православної віри, що ніби живуть під землею і оповістять, що «Христос Воскрес».

В зв'язку з цими народними віруваннями, та звичаями, в XVIII віці в Україні почалося велике переслідування віруючих. Розпочалося воно в 1586 р. По Україні проїздив антіохійський патріарх Іоаким. Він звернув увагу на те, з якою любов'ю та повагою український народ відноситься до Великодніх звичаїв та вірувань, він осудив їх і постановив викоринити.

Не минуло й три роки як константинопольський патріарх Ієремія окружною грамотою повідомив «уважати великоднє печиво простим, а не святим».

Врестський Собор шести єпископів західних земель України під натиском московського та польського чобота 1590 р. затвердив грамоту патріарха Ієремії.

Постанова Врестського Собору вплинула на те, що по цілій Україні розпочалися сильні ре-

пресії проти православних українців. Щоб якнайбільше підірвати авторитет Української православної Церкви, поляки вигадували також різні способи переслідування православної віри. Багато церков в Україні було зачинено, а решта була здана поляками в аренду жидам, за які останні побирали високу данину. Жиди домагалися від кожного господаря платити данину від Великоднього печива в той спосіб, що кожний господар платив від ґрунту, та від кожного члена своєї родини.

Мало того, коли українці приносили уже оплачене великоднє печиво до церкви, — жид для кращого рахунку тут же при посвяченні печива помічав його крейдою або вугіллям. (Кониський — «Історія русов» 48—49).

Це страшне переслідування наших вірувань та Великодніх звичаїв як і буває завжди в таких випадках, ще більш укріпилося та набрало більшої сили. Навіть большевицька навала не в стані була ці вірування вирвати і вони переходились в нашому народі аж до останніх днів.

П. З.

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

СЕЛЯНИ ЗА НОВОГО
ЗЕМЕЛЬНОГО ЛАДУ

Новий земельний лад, створений для визволення східних областей, займається перш за все майбутньою формою дотеперішніх колгоспів, їх перетворенням у громадські господарства, хліборобські спілки, або хутори. З цією справою нерозривно зв'язане питання людей, те питання, якого кремлівські верховоди ніяк не могли розв'язати, щоб вдовольнити колгоспників. Тому то й не дивно, що при колективізації господарств селяни ставили такий опір, та що ненависть до колгоспів ніколи в них не вигасала. Отже що ж буде далі з дотеперішніми колгоспниками? Оце й є те питання, що стоїть сьогодні на першому місці, поруч із питанням про організацію сільського господарства.

У громадських господарствах, які у цей перехідний час переважають, передбачено для їхніх членів три важливі новини. Перш за все касується те обмеження, яке існувало до цієї та, дозволяючи держати дрібну худобу, не дозволяло держати більше, як тільки одну корову. Тепер же селянин може тримати стільки худоби, скільки він зможе прогодувати її своєю пасікою. Далі — присадибну землю на прохання можна буде ще побільшити. А через це селянин зможе такі справи більше держати своєї худоби. Завдяки всьому цьому селянин зможе підвищити виробництво власних, потрібних йому для свого хатнього вжитку, засобів прохарчування. Роблячи селянинові з цих власних засобів прохарчування залишити ще дещо і на продаж. А через те, що дотеперішні податки відпадають, то вигляди на поліпшення його господарства сприятливі. До цього доходить ще й те, що за працю на спільно оброблюваному полі селянин одержуватиме справедливую зарплатню платню. Облік трудових, як підстави до уча-

сті у прибутках, касують, а заводять простішу але кращу систему винагородження. Соціальне становище селянина в цих громадських господарствах вже далеко краще, ніж у давніх колгоспах. А далі, при переході від громадського господарства до одноосібного у формі селянської спілки, воно ще покращає. Тут, за винятком тільки оброблення землі та засіву, селянин разом із своєю родиною працює на призначених йому польових смугах. Він розподіляє собі працю так, як йому подобається. Таким чином він стає господарем на своїй землі. Тепер він уже більше не дістає ніякої грошової винагороди, але стає співвласником справжнього прибутку. З зібраного врожаю треба буде здати певну встановлену частину натурою. А що селянин збере поверх того, він задержує для себе. Він може це зжати худобі, або на годівлю жити, або продати. Таким чином обсяг його діяльності на своїм господарстві поширюється його особистий почин нічим не обмежується. Його прибутки збільшуються, оскільки з нього хоч трохи путній господар.

Для особливо роботящих і дбайливіх селян існує далі можливість одержати хутір, поле, яке вже не підлягає загальному сівозмінові. Селяни мусять відзначитися хазяйновитістю та своїми особистими прикметами давати запоруку, що вестимуть своє господарство як сілді. Всім роботящим і дбайливим селянам буде підтримка, але лінійних та неперіодичних триматиметься здалека від загального піднесення. Вони втратять призначений їм наділ на користь роботящих. На майбутнє тільки наслідки праці кожного селянина будуть вирішувати про його долю. Колишній колгоспник побилюватиме обсяг своєї діяльності, підвищуватиме свої доходи та поліпшуватиме свій життєвий рівень не раптово, а почасти за певно. (УК.)

НА ЖИТОМИРСЬКОМУ ПОДРОМІ

Коло Житомира відбувся цим днями показ 125 жеребців, які весною будуть розділені між поодинокими парувальними парами в колишній Житомирській області. На цьому показі були: орловські рисаки, жеребці повнокровної англійської та арабської породи, навіть тип тяжкого холоднокровного арденського коня. Майже всі жеребці знаходились в доброму стані. Частинно показ їх відбувся поодиноким, частинно ве-

дений гуртово німецькими або українськими вершниками. Ці хлопці показували, сидючи на коні без сідла особливості їзди. Господарські провідники взяли участь при конкурсній змаганні коней в скачках, за які навіть визначено нагороди. Ці нагороди поділив наприкінці змагань Генеральний Комісар в Житомирі регістронспрезидент Клемм, який був на цьому показі присутній. (Г. В.)

Збирайте лікувальні
рослини

УК. РІВНЕ. Жертвою жадо-бищення більшовицьких генералів та можновладців впади при їхньому відвороті не лише фабрики, мешкання і такі інші заведення для потреб людської цивілізації та культури, але й заведення необхідні для життя населення, а між ними аптеки й аптечні бази. Не зважаючи на долю тих залишених старців, жінок і дітей, пограбовано бази та аптеки, а будинки по найбільшій частині знищено. Внаслідок цього лікарям бракує ліків. Вправді першу потребу покрила німецька армія, або німецька цивільна влада. Однак треба знайти інші середники й дороги, щоб якнайшкороше вивинувати аптеки й бази в найпотрібніше. Клімат і родючість землі України можуть тут багато допомогти, бо вони дозволяють плекати рослини, які після відповідної переробки та при відповідному приміненні мають лікувальні прикмети.

Тому нехай усі українські аптекарі, учителі священники, бурмістри, словом вся українська інтелігенція заохочує населення до збирання диких лікувальних рослин. Лікувальні рослини повинні збирати всі, які мають на те час. Однак через те не можна в жодному випадку занедбувати праці на рільні. Належними вказівками треба допровадити до цього, щоб українські аптеки дістали всю ту сировину, яку дає тутешня земля. Треба вважати, щоб збирання лікувальних рослин проходило вміло, тому, що їх сушіння, громадження та перекручування вимагає обережності. Тільки той, хто правильно і добре збирає всякого роду лікувальні рослини та їх уміло

переховує, має можливість заготовити собі джерело доходу. Ясно, що всі вільні сили, старці та діти присвятяться тій праці на весні, влітку та в зимі, щоб дати аптекам підстави для налагодного постачання тутешніх аптек в лікувальні середники для тутешнього населення.

Залучений список подає тільки деякі з тих рослин, які треба збирати. Не наведені тут, але дотепер збирані рослини, треба очевидно і в цьому році збирати та доставляти до аптек. Лікувальні рослини, які треба збирати: шпанка, крушина (кора), ромашка (квіти), нагітки (квіти), калачики (квіти), ромашка перська (квіти), бузина чорна (квіти), цмин (квіти), липа (квіти), дивина (квіти), підбіл (квіти), первоцвіт (квіти), наперник червоний (листя), дурман (листя), беладонна (листя), малина (листя), суниця (листя), винний (листя), мучниця (листя), трилистник (листя), шипшина (плоди), яловець (плоди), чорниця (ягоди), бузина (плоди), бузина (ягоди), пахучка (трава), реп'ях (трава), копитняк (трава), гречиха (трава), чистотіл (трава), хвощ польовий (трава), заяча кривниця (трава), багно (трава), деревій звичайний (трава), подорожник (трава), лісовий лінок (трава), спориш (трава), майоран (трава), остудник голій (трава), мелунка (трава), братчики (трава і квіти), чебрець (трава), братки (трава і квіти), росичка (трава), чебрець городній (трава і квіти), калачики (коріння), лепеха (коріння), солодець (коріння), кульбаба (коріння), ревен (коріння), валеріяна (коріння).

Догляд запасу картопель

УК. РІВНЕ. В нормальних часах, коли зима не така гостра і не триває так довго, як цього року, не треба рушати заготовлених картопель. Але тепер треба старанно перевірити всі картоплексовища, бо обставини, погана погода, зачасні морози, серед яких їх зібрано, не були корисні.

Там, де в картоплексовищах показуються гнилі місця, треба картоплі негайно просортувати. Коли заготовлена картопля змерзла, тоді спеціаліст мусять вирішити, як її можна ще використати. По змозі треба старатись, щоб лиш стільки картопель, як на це обставини дозволять, заховати для їжі. Коли вони на їжу не годяться, тоді треба їх відставити до гуральні. Шкорим рішенням і негайним відставленням таких картопель до гуральні заки во-

ни не розмерзнуться і не наступить процес гниття, омиється більшу частину, яку треба обмежити до мінімуму.

Також в картоплексовищах, які були добре забезпечені перед морозом, треба зробити цього року докладну перевірку. Вдвож стін, у віддалені що два-три метри робиться так зв. пробу нагад, і то не тільки у верхній верстві, але в цій стіні, згори донизу. З фронтової стіни треба перевірити картоплі на 2 метри вглиб. В картоплексовищах, які не були зовсім забезпечені від морозу, треба трітину картопель перевірити і перевірити. Надмерзлі картоплі можна ще часом відповідним доглядом врятувати. Але коли вони вже м'які, тобто починають гнити, тоді треба їх висортувати, щоб не заражували здорових.

БУРЯКОВИЙ СИРОП — ДОБРИЙ
СИРОП ДЛЯ БДЖІЛ

УК. РІВНЕ. Колись можна було мати подостатком цукру, щоб прокормити бджоли до появи цвіту. Цього року треба його заступити сурогатом. Коли годиться бджоли звичайним сурогатом, як це уживалось в Україні, мішаниною з меду, муки та березового соку, тоді витворюють бджоли з цієї мішанини такий гідкий продукт, що його годі назвати медом. Тому треба таке кормлення бджіл залишити. Це повинні ми тимбільше зробити, коли ми можемо з бурякового сиропу мати корм, який бджоли радо беруть і перетравлюють.

Сироп можна зробити самому. До цього не треба нам більше нічого, як чистого казана, чи баняка, добре як він був поцинкований, та тяжкого каміня, що заступить преса, де його нема.

Вибравши цілі, непошкоджені буряки, обдуплюється їх, бо лущина має в собі гіркоту, якої не повинні споживати бджоли, потім крається їх на дрібні куски, або третью на терці, вкладається в казан, заливається їх водою і вариться. Варити треба їх, не на сильнім вогні півтори години поки вони зовсім не розваряться. Якби підчас варення вода википіла, тоді треба долити окропу. Коли ця маса вариться, треба її постійно мішати, щоб не пригоріла.

Про тютюн в Україні

УК. РІВНЕ. Між управляючими тютюном країнами Європи, Україна зі своєю поверхнею управи около 150.000 га за останнього статистичного займає аж ніяк не останнє місце. Війна ще підносила її значення як краї, що продукує тютюн. Бо хоч Європа в нормальному час самовистарчална щодо цигарового та цигаркового тютюну, то підчас війни запотребування на тютюн надзвичайно зросло. Європі завжди бракувало добрих листків для покриття та обгортання цигар. Але Україна зі своїм літнім кліматом може дати європейському курцеві такі листки для обгортки цигар, які колись приходили з Голландської Індії, а яких тепер по зайнятті Індії японцями навіть вельмишановному панові Черчилеві забракло.

Однак управляти тютюном можна будь-як. Тому залишимо це питання для будучності і для німецького інституту для дослідів над тютюном в Форхгайм. Тепер іде про те, щоб розплінувати поверхню під упаву. Що ж до махорки, відомого російського тютюну для селян, можна взяти під увагу ті поверхні, що в минулому році. Буде збільшено передовим

Розварені буряки висипається разом з юшкою в мішок, кладеться на стілець наложивши на нього камінь, як прес і витікаючий з нього сік збирається в чисту посуду.

Варення та видушування треба повторити кілька разів, щоб набрати відповідну кількість соку. Коли мається вже його достаточну кількість, тоді добре його через профільтрувати, щоб він був чистий і прозорий, бо це впливає корисно на його переховування.

Прочищений сік вариться легко через. Коли він зварений і так згусне, що одна краплина склеюватиме губи, тоді він вже готовий і має 70% цукру в собі. Його можна буде переховувати і зовсім добре як бджоляний корм вживати.

Готовий вже сироп зливається в чисту випарену склянку чи цинкову посуду. Можна його зливати також в дерев'яну посуду, тільки не до дубової і не від квашеної горідини, як також і глиняну посуду, тільки поливану.

Сиропом кормиться не тільки бджоли, його можна зовсім добре вживати для людської їжі. Бджолам подається сироп, додавши до нього одну третину, або четвертину перевареної води, тоді він не шкодитиме, але навпаки буде для них добрим кормом.

Христос Воскрес
(спомин)

Великдень. Свято це своїм могутнім змістом і якимсь святим чаром вертає уяву майже кожній людині в минуле, творять цим солодкі спомини. І знов настає весна і знов могутньо лунає «Христос Воскрес!». І в душу знов вступають свіжі надії, які окрили надлюдська сила пориває...

Свєнові довелося це велике свято в 1940 перебувати далеко на чужині.

Він вже був тоді таки цілком самостійним чоловіком. Він був вже свідомим того, що все його життя поза межами своєї рідної землі залежить тільки від нього самого. І ця свідомість рішачою вплинула на зміну його характеру. Це вже не був той безжурний моторний молодий «вітер», це вже була майже повноповажна людина.

І тим більше власне це велике свято зустрічав він з повним напруженням своєї молоді уяви, поринаючи з гіркої дійсності у дитинне минуле. Свєна бракувало при тому столі, де він разом зі своїми родичами сидів до спільного святочного обіду під рідною стріхою. Ех, як то колись було!

Свєн приїжджав на свята зі школи десь же в Страстному тижні. Боже, скільки то родинної радості! Він був власне в родині тим, якого найбільше люблять.

Старенька мати дивилася на нього як на образ, як би хотіла нагнітатися ним, бо ж скоро знов від'їде до школи.

Дійсно, свята ці минали дуже скоро. Свєн і так дуже мало сидів дома. Та й де ж там було йому вдома й сидіти! Він мусів всіх відвідати, з багатьма поговорити та зрештою дома було надто нудно чомусь.

— Сину, я тобою й не натішилася — казала старенька мати випроваджаючи його зі слізми в дорогу. Свєнові не раз тоді збиралося на плач, але плакати було годі, бо ж він був вже старшим семинаристом.

А сьогодні притулившись Свєн цей молодий скиталець до цілком йому чужих людей.

Він чувся страшно самотнім зустрічаючи це свято. Ніхто ж не помічав, як з якоїсь невимовного жалю боліла його молода душа. Він вступив вперше на шлях, який поведе його в далекий світ.

Весна цього року не набагато спізнилася. Природа оживала дуже скоро. В повітрі нісся потужний гомін життя... З піль лугів і лісів зникав непомітно останній сніг. А з ним зникав і зима, що твердо тримала в своїх ледяних оковах світ. З півдня понісся легкий і теплий вітерець, що своїм подихом напівував все те, що зимом було замерзло і оживляв його. А

сонце? Сонце вставало вже далеко раніше, вишочувалося на синє небо, озолочувало золотим своїм промінням землю й огрівало її...

Життя пробуджувалося. І так в ці дні прийшов Великдень.

Свєн хоч і був по другому боці річок Буга і Сяну, хоч обставини життя цього року цілком змінилися, відчув все ж таки силу цих великих днів вповні. Вони дали йому причину глибокого задумання і рефлексій.

В святочно прибраній хаті з чужими людьми засів Свєн у Воскресну неділю до святочного обіду. Як звичай велить розговлялися всі свяченим ячком... Чомусь хотілось, щоб це була галюцинація. Ні, Свєн своєю душею полинув ген далеко таке під рідну стріху. А там? Боже, Чому, мамо, ваші очі повні сліз? Чому не так, як колись радісно з цим святом не бачите в твердих надіях кращого завтра. Чи тому, що гірка доля розділила вас зі своїми дорогими дітьми? Чи може тому, що безсильні на протести проти більшовицької нвазії? Свєнові все більше тискається серце з жалю. Мабуть це тому й дзвони не розливають своїх могутніх звуків, як то колись було. Чується згустом гірку депресію... але зів'язано свято це підсмілю людську душу не допускати її до остаточної резигнації і тому слова «Христос Воскрес» виконують там з повною вірою і переконанням.

Віра й надія в те, що колись знов оживуть дзвони, що прийде воскресення з-під більшовицького ярма є певна і в цих людей.

Тому то Свєн бачив, як його старий батько морщив своє старе чоло від глибокої задуми. Однак на старому обличчі можна було відчитати якусь скрити усмішку, що була пов'язана з незломною надією. Так, це той батько, який має поза собою цілий тернистий пройдений шлях, який в своєму житті не заломився, не зневірився. Свєн його знає добре.

І ось сьогодні видався він йому чимсь великим, чоловіком з надлюдською силою. Ще ніколи Свєн не бачив таким свого батька. Уста його шептали привітальні слова «Христос Воскрес», а батько його як і колись з залізною певністю відповідав «Вістину Воскрес». Свєн розумів одну незаперечу істину. Він сів, як нащадок цього старця, перебирає роль життя свого батька на себе, він почув в собі вже силу і твердість себе. В світі нічого не вичне. Терпіння Свєнового батька та його лідів не пішли даремно. За них прийде істина, не визволення, істине воскресення наступним поколінням. Треба гідно і вміло їх шанувати, не плакати та чесно працювати в житті.

Свєн в душі присягає своєму батькові, де б він не був, жуди б його лиха-доля не закинула, всюди він буде його сином. В цей момент відчув

Свєн, що хоч він є за границею, однак якась нитка все тісніше сполучає його з його батьком, з родиною з рідною землею...

З такої напруженої задуми розбудила Свєна його оточуюча дійсність. З його обличчя можна було вчитати якусь рішучість. Він, подякувавши встав від стола і задивився в відкрите вікно, що виходило на схід. Там далеко бачив він своїми чорними очима рідні простори, звідтам нісся якийсь чар, що напоював його стужану душу.

Хоч воскресні дзвони там не грали, але могутність символіки цього свята витала там з однаковою силою в серці кожної українця. «Христос Воскрес!» посилав Свєн з чужини на другу сторону.

Цей могутній гомін перемог життя над смертю, волі над неволею, правди над неправдою зливалася в один поужний акорд, що його підхоплювала вся природа і несла до Бога...

Є. Андрієнко.

УСМІШКИ

ВІВ ГОЛОВОЮ.

— Чи ви вже були карані?

— Так, бо я бив головою об стіну.

— Що? І за то ви були карані?

— Так, бо то не була моя голова.

НАЙВІДВАЖНІШИЙ

— Котрий чоловік найвідважніший?

— Лісий.

— Чому?

— Бо йому ніколи волосся на голові не стане.

РОЗМОВА.

— Чи ви чули, панна Оля заручилася з Борисом.

— Що ви кажете? Як це правда, то мушу піти погратувати панні Олі, а якщо ні, то Борисові.

СИЛЬНА ВОЛЯ.

Пукендуфт є хорий і йде до лікаря. Лікар, оглядаючи його, помічає, що він дуже брудний.

— Чи ви ніколи не чуєте потреби вкупатися?

— Чому ні? Але я вмію над собою запанувати.

ДУШЕВНІ ПОБАЖАННЯ.

Чоловік сидить увечері і міркує:

— Моя жінка важить 150 кг. Щороку їздить на куряцію і тратить 15 кг. За десять років буду мати абсолютний спокій.

КАРТАР.

— Маю клопіт з сином, не вміє грати в карти.

— То добре, що не вміє.

— Ба, коли він і не вміє грати.

Українське життя

ВІДКРИТТЯ ЦЕРКОВ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

З великою охотою приступили парафіяни до ремонту і оформлення церков в області. Зараз уже в багатьох селах відкрилися церкви. Так, наприклад, в Солонянському районі відкриті церкви в таких великих селах: Солоному, в Сурсько - Михайлівці, в с. Привольному й інших селах.

Зараз в районі налічується до 6 церков, в яких регулярно провадиться відправи. В Сурсько-Михайлівській церкві відправи ведуться українською мовою. (Д. Г.)

СОБОРНИЙ ХОР у ЛУЦЬКУ

При Пуцькому кафедральному соборі організується новий репрезентативний, мішаний архиєрейський, хор. Диригувати хором Владика - Адміністратор доручив професорові музики, колишньому оперному співакові, К. Максимові. Вписи осіб, що хотіли б співати в архиєрейському хорі, відбуваються щоденно в Луцькій Консисторії.

НАСЕЛЕННЯ ЧЕРНИГОВА

Перші статистичні дані Чернігівської Міської Управи ствердили, що тепер в Чернігові є 30 тисяч мешканців. Під час війни в складі національної приналежності прийшло до великої зміни. Російські і жидівські елементи у великій частині залишили місто, повтікали з більшовиками, так, що відсоток українців з 43, 8 піднісся до 90,1. 40 відсотків населення творять чоловіки і 60 — жінки. Число жінок у віці 18 — 45 років майже вдвоє таке високе, як чоловіків.

МИРОВІ СУДДІ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКУ

На затвердженні у пана Штадткомісара зараз знаходиться проект положення про організацію й функції камер мирових суддів у Дніпропетровську.

Згідно проекту, розглядати інституції мирових суддів підлягатимуть лише справи цивільного характеру.

Одночасно провадиться підготовка робота до організації камер мирових суддів: підшукуються приміщення, підготовляється комплектування штатів тощо. (Д. Г.)

ТЕАТР ім. Т. ШЕВЧЕНКА в КАМ'ЯНСЬКОМУ

З того часу, як Німецька Армія вступила в місто Кам'янське, розпочав свою роботу міський театр ім. Шевченка. За минулий період театр виконав колосальну роботу. Крім багатьох вистав, що їх майже щодня мешканці міста мають змогу дивитися, театр веде велику роботу, обслуговуючи лазарети з пораненими військами. Надзвичайно великим успіхом у цих концертах користується виступи капели бандуристів під керівництвом П. О. Чумака, в репертуар якої ввійшли українські народні пісні та музика.

Керівництво театру вважає роботу серед німецьких військових частин почесною для театру і прикладає всі зусилля, щоб вона проходила якнайкраще. До великого народного свята — роковин народження і смерті генія української нації Т. Шевченка, театр підготував великий концерт та виставу «Назар Стодола».

У репертуарі театру зараз налічується кілька п'єс та водевілів. Це «Хмара» А. Сухомлинського, «Степовий гість» В. Грігченка, «Невільник» М. Кропивницького, «Безталанна» К. Карого, «Сватання на Гончарівці» К. Основ'яненка, «Жартівниця» М. Кропивницького, «На перші гулі» і «Кум Мірошнік» Васильченка та інші. Незабаром буде поставлено «Наталку Полтавку» І. Котляревського та «Запорожця за Дунаєм» — Артемовського. (Д. Г.)

В РИДОМЛІ НАРОДИЛИСЯ ЧОТИРНАТА

УК. РІВНЕ. Цими днями в селі Ридомель, Крем'янецької округи одна українська селянка родила на світ чотирьох хлопчиків і дві дівчинки. Чотирьох прожили кілька днів, а потім померли. Священник з села Ридомеля о. Шарак подав, що причиною смерті чотирьох був брак лікарської опіки. Також це є наслідком більшовицького терору, від якого тепер Україна остаточно звільнена. Як відомо, більшовики знищили багато української інтелігенції в тому числі лікарів, яких дошкульний брак відчуває тепер українське населення.

У КІРОВОГРАДСЬКОМУ БУДИНКУ «ПРОСВІТИ»

При Кіровоградському будинку «Просвіти» згуртувалося чимало артистів. Довгий час ставили вони п'єсу «Наталка Полтавка». Останньою постановкою була «Майська ніч». Місцевий часопис «Українські вісті» містить досить прихильні рецензії про виступи артистів. Акторський драматичний гурток, який існує при будинку «Просвіти» поставив п'єсу Тобілевича «Безталанна».

ГАРНИЙ РАДІОКОНЦЕРТ

Все більш цікавими стають радіопередачі Дніпропетровської радіовислани. Ранком, вдень і ввечері слухачі мають нагоду послухати гарну музику, прослухати останні вісті.

Але особливої уваги заслуговують концерти у виконанні місцевих художніх сил. Велике задоволення дав слухачам концерт домбрового ансамблю під керівництвом н. В. Гамбургера, який відбувся учері 12 березня. Останній концерт знов підкреслив велику музичну культуру цього ансамблю.

КОНКУРС

Головна Управа Українського Національного Об'єднання в Німеччині з метою розвинути жанр історичної повісті в українській літературі розписує конкурс на історичну повість на теми: «Гетьман Петро Дорошенко», «Наказний гетьман Михайло Кричевський», «Гетьман Іван Мазепа». Найкращі три твори будуть нагороджені цінностями: Перша — 1500 RM, друга — 1000 M і третя — 500 RM.

До авторів ставляться наступні вимоги: 1. На історичному тлі доби з її всіма питомостями дати вирізнену картину героя-провідника. 2. На повість має складатися найменше 10 аркушів 8°. 3. Праця має бути надіслана до 1 січня 1942 року.

Склад журі буде поданий до загального відомо пізніше. Псевдами підписані праці, як і в окремих копертах надіслані імена та прізвища автора з допискою «Літературний конкурс» — слати на адресу: УНО (Культ. Осв. Рэф.).

ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ ТЕАТР

З давніх часів люди мріяли про те, щоб могли дивитися далеко поза мурів і гори. Тепер телевізія вже здійснена! Це дуже легко сказати, але важко собі уявити десятилітню працю й незлічиму технічну трудність, які треба було перебороти. І в цій ділянці війна гальмувала працю. Але в тому часі, коли в Англії праця над розвитком телевізійної системи була припинена, Німеччина працювала далі і стала першою державою, що змогла влаштувати телевізійний театр.

Недавно відчинено у Берліні перший телевізійний театр. Крім головного театру, існують ще й рівнобінні театри, де одночасно будуть давати ту саму програму. Більшість цих театрів знаходяться по лазаретах. У них показують найновіші події світу раненим німецьким воїнам. Коли входимо до телевізійної зали, маємо враження, що знаходимося в кінотеатрі. Тут маємо полотно, на якому з'являються картини. Ці картини передаються з головної вислани, що знаходиться у Берліні. Там грають короткі театральні п'єси, дають відвіти, або навіть і висвітлюють фільми. Це все словом і картинкою передається на багато кілометрів у далечині і показується в окремих телевізійних театрах. Денна програма телевізійної вислани складається з коротенької театральної п'єси, фільму, відчиту, спортивних культурних подій з німецького тижневого огляду, або і з актуальних звідомлень.

Якесь дуже дивне почуття огортає нас, коли на полотні бачимо й чуємо людей, які в дійсності в ту саму мить, далеко від нас рухаються та говорять. Те, про що колись оповідалось у сенсативних романах та казках тепер стало дійсністю. Великі простори, які були доступні через радіо тільки для вуха, через телевізію чарують наш зір. Може незабаром у кожній хаті можна буде знайти телевізійного приймача, що одночасно з тоном передаватиме і зорову картину. (УК)

Хто не сіє той не жне!

ГЕБІТСКОМІСАР в Рівному

Дня 2. IV. початок поліційної години в Рівенській окрузі установлено від 24 год. (12 ночі) та 4 і 5. IV. 1942. — від 3 год. ранку.

Рівне, 31 березня 1942.

Гебітскомісар Д-р Б. Е. Р.

ПРИВІТАННЯ

Співробітникам, читачам та прихильникам бажаємо веселих Великодніх Свят.

Христос Воскрес!

Дирекція Українського Видавництва «Волинь».

З нагоди Великодніх дорогих Рідні, милим друзям та щирим знайомим бажаємо Веселих Свят.

Христос Воскрес!

Степан Скрипник.

Моїм Найдорожчим з нагоди Воскресення Христа всього доброго бажаю!

Іван Тиктор.

З нагоди Великодніх дорогих родичам, приятелям і знайомим засилаю радісне

Христос Воскрес!

Олександр Петлюра з Дружиною і сином.

Рідним і знайомим в Україні шлю побажання Веселих Великодніх Свят.

Євген Архипенко.

Дорогим друзям та рідним в Україні та на засланні шлемо щирі Великодні побажання

Христос Воскрес!

Петро Зінченко з родиною

З нагоди свят Воскресення Христового — родині, близьким, друзям і знайомим найсердечніші поздоровлення цієї дорогою складає

Василь Штуль.

Мой коханий родині, друзям і знайомим сердечні побажання в день Воскресення Христа!

Андрій Мисечко.

Друзям та рідним в Україні та на засланні з нагоди Великодніх Свят щирі побажання шле

Дмитро Кондратів.

Рідним, друзям і приятелям щирі Великодні побажання.

Христос Воскрес!

Андрій Крижанівський.

Рідним, приятелям і знайомим бажаю Веселих Свят!

Юрко Вітковицький.

ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ

Всім Просвітянам, членам і співробітникам Просвіти, всім українським установам і організаціям, всім нашим прихильникам і жертводавцям пересилає найщиріші побажання і святочний привіт

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

у це перше Великодне Свято на звільнених від більшовицького ярма українських землях.

Окружна Просвіта в Рівному

826 1-1

Степ широкий — Казахстан! Краю мук, нудьги й сілі, Дозволь вітрові з півночі Щоби вістку він приніс Мені від мамуси... Дорога Мамо! Сестрички — Марійко, Любо, Віро! В день Світлого Христового Воскресення, в дикій Казахстан шлю найсердечніші побажання перетримати це ліхоліття і повернути здоровими «на тихі води і ясні зорі у край веселий — Україну».

Антін Вовчак.

837 1-1

Книгарня «Волинь» в Крем'янці в День Воскресення Христового Друзям, знайомим і покупцям засилає щире Христос Воскрес!

827 1-1

Моїм Найдорожчим з нагоди Воскресення Христа всього доброго бажаю!

Христос Воскрес!

Борис Хмелевський.

Дорогим Рідним і близьким знайомим з нагоди Великодніх щирі побажання шле

Павло Кутувий.

УВАГА!

Повідомляємо, що малярська майстерня Білібіна в Рівному перенесена з вулиці Німецької ч. 114 на вул. «СС» ч. 1. (Ріг вулиці Німецької та «СС»).

782 1-2

Gute Köchin sucht Arbeit, spricht deutsch. Vorschlagen in Verlag lassen.

Практична добра кухарка, яка володіє німецькою мовою, шукає праці. Зголошення в Видавництві. 698 2-4

Пошукую Мисюру Олексія Ніканоровича з Дорогостай Малих, Млинівського р-ну, Дубенщина, перебував у Четверті при будові аеродрому. Розум Павло.

794 1-2

Пошукую Марусю і Віру Романенко, Юлію Гарасимчук, евакуованих більшовиками з МТС Миронівки, Млинівського району, на Дубенщині. Савицький Е., Мурашівка.

557 8-10

На пре-фонд час. «Волинь» зложили:

На вечоринках в Миколи Галай в с. Ульбарів, Дубенського р-ну, зібрано 140 крб.

Протоєрей Гаюк Семен, Заслав, зложив 100 крб.

Гаюк Олександра, Заслав — 50 крб.

Аматорський гурток с. Молодава на Дубенщині — 200 крб.

Молодь с. Межиріччя, Острівського р-ну — 50 крб.

Громадяни с. Дубляй, Демидівського р-ну — 200 крб.

831-836 1-1

ВКАЗУЄ ШЛЯХ ЧАСОПИС

ДО КРАЩОЇ БУДУЧИНІ

„Український Хлібороб“

ІЛЮСТРОВАНІЙ МІСЯЧНИК

НОВИТНОЇ ГОСПОДАРКИ

за редакцією агр. Є. АРХИПЕНКА.

Чвертьрічна передплата вносить 15 крб.

З поштовою пересилкою 18 крб.

Адреса: „УКРАЇНСЬКИЙ ХЛІБОРОБ“, Рівне, вул. Німецька 89.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Всіх Ви. Передплатників в Україні і закордоном повідомляємо, що висота передплати на наш часопис дещо змінена з огляду на те, що покищо немає зниженої т. зв. гуртової поштової оплати на часописи.

Тому передплата від 1-го квітня ц. р. вносить:

на часопис

без поштової з поштовою пересилкою пересилкою

„ВОЛИНЬ“ чвертьрічно 25 крб. 35 крб.

„ОРЛЕНА“ „ 12 „ 15 „

Хто надіслав меншу квоту на передплату повинен негайно доплатити її згідно з повним ціном інакше припинимо висилку часопису зараз по вичерпанні надісланої квоти.

Звертаємо увагу, що пересилка грошей до нас триває доволі довго — часом навіть 10-12 днів тому треба заздалегідь висилати передплату. З огляду на те, що немає покищо належної налаго-дження поштового зв'язку — нових передплатників не приймаємо, а коли мимо цього впадатимуть гроші на нову передплату, то їх передамо на Допомоговий Комітет полоненим в Рівному.

Українське Видавництво „Волинь“ Рівне, (Україна), вул. Німецька 89. Ukrainian Verlag „Wolynien“ Rowno, (Ukraine), Deutsche-Str. 89.

761 2-5

Родичам, Друзям і Приятелям шле радісне

Христос Воскрес!

Антін Кучерук.

Рідним в Кривині

Христос Воскрес!

засилає

Тоня Грибок.

УВАГА!

Хто подав оголошення в справі полонених: Почука Федора, Таласюка Григорія і Ляшука Андрія, які були заборані в полон під Білою Церквою, а тепер знаходяться в Німеччині, проситься зголосити свою адресу Кирилові Ляшуків в с. Прусках, або до Адміністрації В-ва «Волинь».

814 1-2

Пошукую Кобзар Іванку, Кобзар Богдана і Михайла Нерезу. Хто знає про них просимо повідомити Гуляка Степана.

815 1-3

Кость Копиловський з Верби на Дубенщині, подай вістку! Панасюк Йосип. Часописи в Україні просимо це оголошення передрукувати.

816 1-1

Буреш Володимир з Рапатова уневажнює загублену карту перемолу, видану Дубенською Районою Управою.

817 1-1

Уневажнюється загублені харчові картки родини Гвоя Войтіха, Чеслави, Ізабелі і Станіслава, видані Миською Управою в Дубні.

818 1-1

Христовський Йосип уневажнює карту перемолу ч. 8316, видану Районою Управою в Клевани.

819 1-1

Пошукуємо забораних до червоної армії:

Драчука Івана з с. Спасів, р-н Мизоч. Служив у м. Буторліночка, Воронізької області.

Борисюка Федора з с. Двігень, Рівенської округи. Служив у Новограді Волинському.

Семенюка Андрона П. з с. Москвитинівки, Грицівського р-ну, Кам'янець-Подільської області, народженого 1905 р. Був змобілізований в армію 23 червня 1941 р.

Білогризового Івана А. з с. Москвитинівки, Грицівського р-ну Кам'янець-Подільської області, народженого 1920 р. Був у полоні в м. Могильові.

Гуменюка Пантелеймона В. з с. Красосілля, Гоцанського р-ну, Рівенської округи. Служив у м. Н. Оскол, Курської області.

Новака Михайла з с. Красосілля, Гоцанського р-ну, Рівенської окр. Служив у Лабінській станції, Краснодарського Краю.

786 2-2, 822-825 1-1

Брда Йосип уневажнює посвідку, видану Миською Управою в Рівному.

838 1-1

Невеличку руську стрункого росту, веселої вдачі, гарну з лица, з гарною будовою тіла, українку, може бути без посагу, візмі 32-літній мужчина, 172 см. росту, з середньою технічною освітою має хату, город, поле. Листи та згінки слати до Адміністрації В-ва «Волинь» під «Ченчик Ладний».

703 1-1

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом серед звичайних оголошень ціла сторінка коштує 6.000 крб., пів сторінки 3.100 крб., чверть сторінки 1.600 крб., восьма частина 800 крб., шістнадцята частина 400 крб. Мелкі оголошення містимо за оплатою 2 крб. за 1м. на одну шпальту (стовпець). Сторінка має 6 шпальт (стовпців). Дрібні оголошення рахуємо по 4 крб. за одно слово. Товстий друк рахуємо подвійно. При замовленнях більше як 3 рази даємо 10% опусту. Від 10 разів — 15% опусту. На бажання присилаємо окремі офerti та кошториси. Належність за оголошення платна згори. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА: Часопис «Волинь» виходить 2 рази в тиждень, на четвер і на неділю. Окреме число коштує 1 крб. Чвертьрічна передплата з поштовою пересилкою — 55 крб. Поштою висилаємо до тих місцевостей, де є поштовий уряд і лише для тих передплатників, які передплатили часопис до кінця березня ц. р. Нових передплат з днем 1 квітня не приймаємо з огляду на те, що немає налаштованого поштового зв'язку. Неправильно надіслану передплату передамо на Допомоговий Комітет полоненим в Рівному і з того приводу не будемо входити в переписку. У випадку вищої сили, яка унеможливіть видання часопису або його доручення передплатникам чи іншим замовцям, Видавництво не відповідає і вплата грошей не звертає. Години праці в адміністрації від 8-18 і від 16-18 год. кожного дня. В неділі і свята дижур від 10-12 години.

ВИДАВЦІ: Українське Видавництво «Волинь» оп. в обм. вид. в Рівному. Основоположник і головний редактор СТЕПАН СКРИПНИК. Головний редактор приймає інтерв'ю кожного дня від 10-12. Редакція застерігає собі право виправляти рукописи. Невикористаний матеріал не повертається.

Друкується в Окружній Друкарні в Рівному.

Наклад 84.000.